PUNJABSTAR.COM

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ

Phone: 905-673-7666 , Fax: 1-289-206-8611
25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 01 ਮਈ, 2024
Email :- editor@punjabstar.com, Vo. 20. Issue:1132

ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ 'ਚ ਲੂ ਦਾ ਕਹਿਰ

ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 6 ਹੋਈ

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ

ਮਨੀਲਾ (ਯੂ. ਐੱਨ. ਆਈ.): ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ 'ਚ ਇਸ ਸਾਲ 1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ 34 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਛੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ (DOH) ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। DOH ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਅਲਬਰਟ ਡੋਮਿੰਗੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।" ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸਾਯਾਸ ਖੇਤਰ, ਉੱਤਰੀ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਇਲੋਕੋਸ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਸੋਕਸਸਰਜਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਨ। ਮਨੀਲਾ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ 11 ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਲਾਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮੌਸਮ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦਾ ਸੂਚਕਾਂਕ 42 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ 'ਖ਼ਤਰੇ' ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਰਮੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੜਵੱਲ, ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਥਕਾਵਟ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੀਟ ਸਟ੍ਰੋਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ 51 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਤਾਪਮਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧਦੀ ਗਰਮੀ ਦੇ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਹਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਤਿ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਬੱਦਲ

ਓਟਾਵਾ (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ): ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਘਿਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੀ ਹਾਂ, ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਫੈਡਰਲ ਬਜਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਬਾਰੇ ਫਿਲਹਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ ਹੈ ਪਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਤੋੜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗ ਮੁਤਾਬਕ ਬਜਟ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਰਮਾਕੇਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਜਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਸਐਬੀਲਿਟੀ ਬੈਨੇਫਿਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਘੱਟ ਫੰਡ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀਆ ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਕ ਡੌਨ ਡੇਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਬਜਟ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗਿਣਤੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ): ਸੰਨ 2023 ਵਿੱਚ 30,010 ਭਾਰਤੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਕਾਫੀ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸੰਖਿਆ 2225 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਯੂਐਸ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 'ਚ 16,622 ਹੋਰ ਲੋਕ ਹੋਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਾਲਾ ਇਹ ਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਿਕਸਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ 28,380 ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ, ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਚ' ਵੱਸਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਚਿਰਾਗ ਪਟੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਲਹਿਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਘਰ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਚਮਕ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ (ਅਮਰੀਕਾ) ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਿਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਕਰੀਅਰ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਾਗਲ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਦਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮਾਰਗ ਚੁਣਦੇ ਹਨ।

'ਆਪ' ਆਗੂ ਨੀਲ ਗਰਗ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

'1 ਜੂਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਹੋਣਗੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ'

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੀਲ ਗਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹਨ, ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਲੋਟਸ ਡੇਗ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੇਗੀ"।

ਨੀਲ ਗਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਘੜਾ ਭਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, 'ਚੰਨੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਘਪਲੇ ਕੀਤੇ, ਸੱਭ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਦੇ ਘਰੋਂ ਨਕਦੀ ਫੜੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਪਣੇ ਘਪਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਣਗੇ'। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਾਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਚ ਆਰਥਿਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜੇ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਨਹੀ ਮਿਲ ਸਕੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਨਹੀ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 1 ਜੂਨ ਤੋ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ !

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ

ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਨਸ਼ੇ ਛੱਡੋ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਨ.ਐਸ.ਏ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗਾ ਕੇ ਡਿਬਰੂਗੜ ਅਸਾਮ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਡਿਪਰੂਗੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਖਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਕੀਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਜਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ ਪਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਗੱਲਬਾਤ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਕਦਮ ਇਹ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ।

ਓਨਟਾਰੀਓ ਹਾਈਵੇ ਦੀ ਸਪੀਡ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹੈ

ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਹਾਈਵੇਅ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ Ėਤੇ ਸਪੀਡ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ Ėਤੇ 110 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ:

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ

400-ਸੀਰੀਜ਼ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ 110 ਕਿਲੋਮੀਟਰ/ਘੰਟਾ ਦੀ ਸਪੀਡ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨਟਾਰੀਓ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਓਨਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾਈ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ 10 ਵਾਧੂ ਭਾਗਾਂ 'ਤੇ ਸਪੀਡ ਸੀਮਾ ਨੂੰ 100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ/ਘੰਟਾ ਤੋਂ 110 ਕਿਲੋਮੀਟਰ/ਘੰਟਾ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹੈ। 2022 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਛੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਫਲ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਗਤੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰਬਮੀਤ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਆਵਾਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਾਈਵੇਅ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 110 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਸਪੀਡ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। "ਇਹ ਸਬੂਤ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਾਧੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਮਨ ਸੈਂਸ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਹਾਈਵੇ ਸਪੀਡ ਸੀਮਾ ਵੀ ਦੂਜੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।"

12 ਜੁਲਾਈ, 2024 ਤੋਂ, ਹੇਠਲੇ

ਹਾਈਵੇ 401, ਟਿਲਬਰੀ, ਮੌਜੂਦਾ 110 km/h ਜ਼ੋਨ ਨੂੰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ 7 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

* ਹਾਈਵ 401 ਹਾਈਵ 35/115 ਤੋਂ ਕੋਬਰਗ ਤੱਕ (ਲਗਭਗ 35 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)।
* ਹਾਈਵ 401 ਕੋਲਬੋਰਨ ਤੋ ਬੇਲੇਵਿਲ ਤੱਕ (ਲਗਭਗ 44 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)।
* ਹਾਈਵ 401 ਬੇਲਵਿਲ ਤੋਂ ਕਿੰਗਸਟਨ ਤੱਕ (ਲਗਭਗ 66 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)
* ਹਾਈਵ 401 ਹਾਈਵ16 ਤੋਂ ਕਿਊਬਿਕ ਸੀਮਾ ਤੱਕ (ਲਗਭਗ 107 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)
* ਵੁੱਡਸਟੌਕ ਤੋਂ ਬ੍ਰੈਂਟਫੋਰਡ ਤੱਕ ਹਾਈਵ 403 (ਲਗਭਗ 26 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)
* ਹਾਈਵ 403 ਬ੍ਰੈਂਟਫੋਰਡ ਤੋਂ ਹੈਮਿਲਟਨ ਤੱਕ (ਲਗਭਗ 145 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)
* ਹਾਈਵ 406 ਥਰੋਲਡ ਤੋਂ ਵੈਲੈਂਡ ਤੱਕ (ਲਗਭਗ 13 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)
* ਹਾਈਵ 416 ਹਾਈਵ 401 ਤੋਂ ਔਟਾਵਾ ਤੱਕ (ਲਗਭਗ 70 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)
* ਸਡਬਰੀ ਤੋਂ ਫ੍ਰੈਂਚ ਨਦੀ ਤੱਕ ਹਾਈਵੇ 69 (ਲਗਭਗ 60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ)
* ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਗਤੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਲਬਰਟਾ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ, ਨਿਊ ਬ੍ਰੰਸਵਿਕ, ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਗਤੀ ਸੀਮਾ 110 ਕਿਲੋਮੀਟਰ/ਘੰਟਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਤਮ ਗਤੀ ਸੀਮਾ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ/ਘੰਟਾ ਹੈ।

ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲ ਲਈ ਐਂਕਰ/ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਸਥਿਤ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਐਂਕਰ (ਹੋਸਟ) ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਲਈ ਲੜਕੇ/ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
905-673-7666 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੇ ਪੈਸੇ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Canada Consumer Credit Assistance ਕਰਜ਼ਾ ਰਹਿਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਓ

ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ?
www.MakeMeDebtFree.ca
• ਪਾਵਰ ਆਫ ਸੇਲ ਨੋਟਿਸ ?
• ਗਾਰਨਿਸ਼ਮੈਂਟ?
• ਬੈਂਕ ਵਲੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ?
• ਰੈਵਨਿਊ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮੰਗ ?
ਮੁਫਤ ਤੇ ਗੁਪਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ
416-502-3100
ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਕਾਲਾਂ, ਬੈਂਕ ਕਰਪਸੀ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕਰੈਡਿਟ ਦੁਬਾਰਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ
ਹੁਣੇ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ
75% ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਫ ਕਰਾਓ,
ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਬਿਨਾ ਵਿਆਜ ਤੋਂ
Late Evening and Weekends Appointments Available
1888-864-3131

Jasbir Singh Hundal
Registered Credit Counsellor
Unit #20 - 7015 Tranmere Drive, Mississauga, ON, L5S 1T7

A-One Truck & Trailer Repair
Specialist in Engine & Differential rebuilt
ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਲਈ ਪਹੁੰਚੋ
647-808-9569,
416-388-1605
ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ
ਵਧੀਆ ਸਰਵਿਸ
1246 Aimco Blvd, Mississauga, ON L4W 1B2

Gill Tire Centre
ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੋ ਗਿੱਲ ਟਾਇਰ ਸੈਂਟਰ
1246 Aimco Blvd, Mississauga, ON L4W 1B2
647-808-9569, 416-388-1605

Harjit Brar
Sales Representative
416-417-6010

FOR ALL YOUR REAL ESTATE NEEDS
ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

HOMELIFE
HIGHER STANDARDS
HOMELIFE MAPLE LEAF REALTY LTD., BROKERAGE
Independently Owned and Operated
Ph: 905-456-9090

Vik Mehmi
Broker
416-500-6262

ਦੁਬਈ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈਰਾਨ !

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ

ਦੁਬਈ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਰੇਗਿਸਤਾਨ 'ਚ ਵਸੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਏਨਾ ਮੀਂਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ 'ਕਲਾਊਡ ਸੀਡਿੰਗ' ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਕਸਫ਼ੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਰਿਚਰਡ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੂਫਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਤੀਬਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ''ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸਨ ਜਿਸ 'ਚ 'ਕਲਾਊਡ ਸੀਡਿੰਗ' ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਥਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਪਾਵਰਹਾਊਸ ਰੀਡਿੰਗ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।''

ਯੂ.ਏ.ਈ. ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਕਲਾਉਡ ਸੀਡਿੰਗ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, 'ਯੂ.ਏ.ਈ. ਰੀਸਰਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਫਾਰ ਰੇਨ ਐਨਹਾਂਸਮੈਂਟ ਸਾਇੰਸ' ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਕਸਫ਼ੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਜਲਵਾਯੂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਕਦੇ 'ਕਲਾਊਡ ਸੀਡਿੰਗ' 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਬੱਦਲ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਨੂੰ ਨਮਕ ਆਦਿ ਛਿੜਕ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਭਾਰੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿਗਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ''ਪਰ ਕਲਾਊਡ ਸੀਡਿੰਗ ਨਾਲ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੂਫਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਵਾ ਦੇ ਇਕ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਣਾ। ਅਤੇ ਸੀਡਿੰਗ ਉਡਾਣਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੱਦਲ ਬਣੇ ਸਨ ਉਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ''ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿ 2,400 ਗੀਗਾਟਨ ਕਾਰਬਨ (ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਕੁਲ ਨਿਕਾਸ) ਧਰਤੀ ਦੀ ਜਲਵਾਯੂ 'ਚ ਫਰਕ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ (ਕਲਾਊਡ ਸੀਡਿੰਗ 'ਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ) ਕੁੱਝ ਹਾਈਗ੍ਰੋਸਕੋਪਿਕ ਫਲੇਅਰ ਇਕ ਦਿਨ 'ਚ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।''

ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਿਲਾ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ

ਓਕਵਿਲ ਤੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰਸਨਲ ਸਪੋਰਟ ਵਰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਟਨ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਹਫਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਥਿਤ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 45 ਸਾਲਾ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਮਹਿਲਾ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਲਾ ਪੈਰਾਮੇਡ ਹੋਮ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2024 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਮਰੀਜ਼ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪੈਰਾਮੇਡ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

ਬਰੈਂਪਟਨ 'ਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਰੋਕ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 5ਵੀਂ ਵਾਰ ਕਾਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਧੱਕੇ

ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 41 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਈ ਚਾਰ ਵਾਰ ਉਮਰ ਭਰ ਦੇ ਬੈਨ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੀਲ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸੇਫਰ ਰੋਡਜ਼ ਟੀਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 41 ਸਾਲਾ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ, ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਛੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ (ਟੀਪੀਐਸ) ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਵੀ ਵਾਰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। 2017 ਤੋਂ, ਉਸਨੂੰ 35 ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਤੇ ਅੱਠ ਸੂਬਾਈ ਅਪਰਾਧ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੁਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ, ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ, ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਚੋਰੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਹਮਲਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ, ਸ਼ਰਾਰਤ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਰਗੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਮਲੇਸ਼ੀਆ 'ਚ 2 ਮਿਲਟਰੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਏ, 10 ਚਾਲਕ ਦਲਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਮਲੇਸ਼ੀਆ– ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਦੋ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਟਕਰਾ ਗਏ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ 'ਚ 10 ਚਾਲਕ ਦਲਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਰਾਇਲ ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ ਨੇਵੀ ਪਰੇਡ ਦੀ ਰਿਹਰਸਲ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਪੇਰਾਕ ਦੇ ਲੁਮੁਟ ਨੇਵਲ ਬੇਸ 'ਤੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੁਮਟ ਆਰਮੀ ਬੇਸ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਟੱਕਰ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ ਫ੍ਰੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀ 90ਵੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੀ ਪਰੇਡ ਲਈ ਰਿਹਰਸਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ HOM (M503-3) ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਫੇਨੇਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੇ ਰੋਟਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ ਨੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੋਗਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 27ਵੀਂ ਬਰਸੀ 19 ਮਈ ਨੂੰ ਮਨਾਈ ਜਾਏਗੀ

ਬਰੈਂਪਟਨ, (ਡਾ. ਝੰਡ) –ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਮਹਾਨ ਤਪੱਸਵੀ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੋਗਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 27ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਏਰੀਏ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ 19 ਮਈ ਨੂੰ ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਰਲਿੰਗਟਨ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਉਤਸਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਭੋਗ ਐਤਵਾਰ 19 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਦਸ ਵਜੇ ਪਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਉਪਰੰਤ, ਦੁਪਹਿਰ ਇੱਕ ਵਜੇ ਤੱਕ ਰਾਗੀ ਜੱਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ' ਅਟੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, 2284 ਕੁਈਨਜ਼ ਵੇਅ ਡਰਾਈਵ, ਬਰਲਿੰਗਟਨ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗ਼ਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫਗਵਾੜਾ ਨਾਲ 289-242-9630 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਂਚੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ 'ਚ ਫੈਲਿਆ ਬਰਡ ਫਲੂ, 2196 ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਰਾਂਚੀ — ਝਾਰਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਚ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ 'ਚ ਬਰਡ ਫਲੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਕਸੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੀਟੀਆਈ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ 1,745 ਮੁਰਗੀਆਂ ਸਮੇਤ 2,196 ਪੰਛੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1697 ਅੰਡੇ ਵੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਏਵੀਅਨ ਫਲੂ ਐਚ5ਐਨ1 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਛੀ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

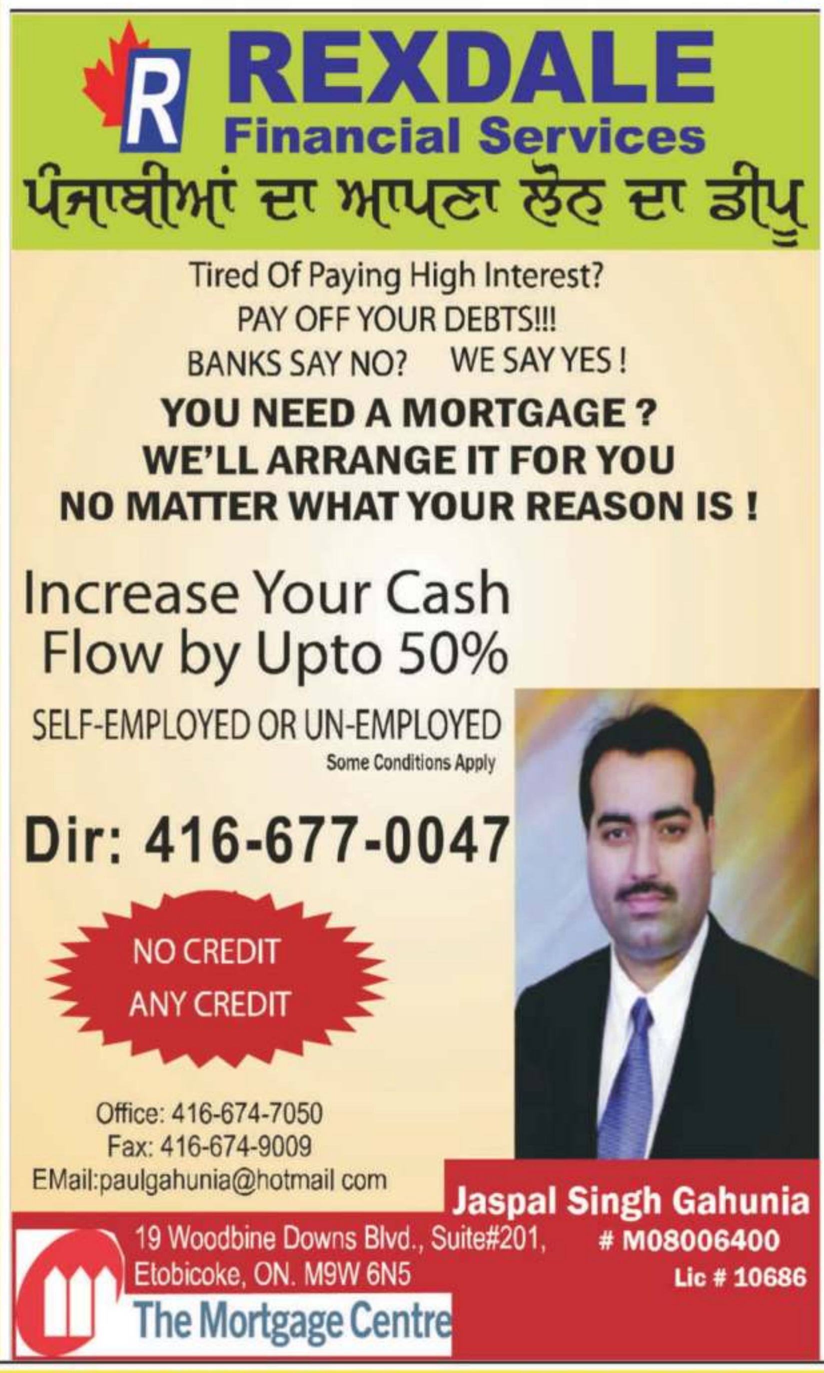

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਓਨਟਾਰੀਓ ਇਕਾਈ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ

ਬਰੈਂਪਟਨ: (ਡਾ.ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ): ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਓਨਟਾਰੀਓ ਇਕਾਈ ਦੇ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਹੋਏ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੀਂ ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਸਵੀਰ ਚਾਹਿਲ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਮਰਦੀਪ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਬਲਰਾਜ ਸ਼ੌਕਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਿਰਮਲ ਸੰਧੂ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਭੁਲਰ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਰਨਾਲਾ, ਡਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ, ਬਲਦੇਵ ਰਹਿਪਾ, ਨਵਕਿਰਨ ਸਿੱਧੂ, ਬਲਰਾਜ ਸ਼ੌਕਰ ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਢੀਂਡਸਾ 21 ਮਈ 2024 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਲਈ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਸਵੀਰ ਚਹਿਲ ਅਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਕੌਮੀ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਚੋਣ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਖੋਂ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਰਨਾਲਾ, ਬਲਰਾਜ ਸ਼ੌਕਰ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਰਹਿਪਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਜਲਾਸ ਸਮੇਂ ਜਿਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ ਅਪਣੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਵਿਆਈ, ਉਥੇ ਇਸ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿੱਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰਦੀਪ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਵਲੋਂ ਸਰਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਫੰਡ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਚੰਗੇ, ਲੁੱਟ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਯਤਨਾ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਅਮਨਦੀਪ ਮੰਡੇਰ (647 782 8334) ਜਾਂ ਜਸਵੀਰ ਚਹਿਲ (416 820 6800) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ADGP ਗੁਰਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਛੱਡੀ ਨੌਕਰੀ

ਕਿਹਾ- ਵੀਆਰਐਸ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ

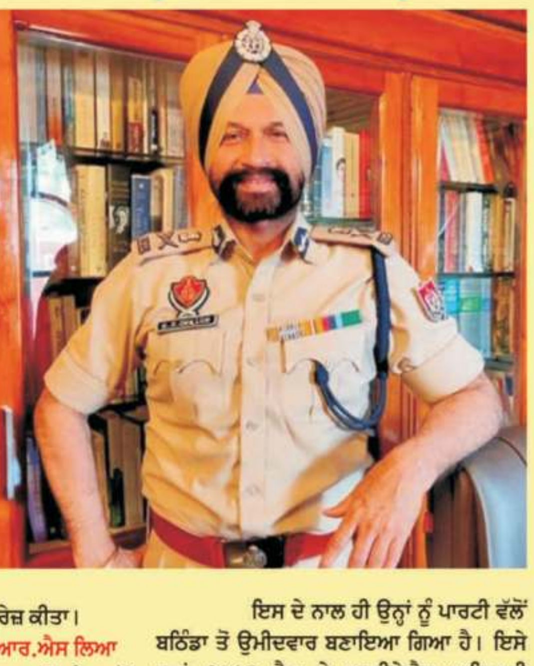

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈਪੀਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ (ADGP ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ) ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀਆਰਐਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀਆਰਐਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਉਹ ਪਿੰਜਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ 1997 ਬੈਚ ਦੇ ਆਈਪੀਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਏਡੀਜੀਪੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਵੀ.ਆਰ.ਐਸ ਲਿਆ

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ.ਆਰ.ਐਸ. ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਵੀਆਰਐਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2015 ਬੈਚ ਦੇ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ. ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋ ਪੋਸਟਿੰਗ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕਤਲ, ਫਲਾਈਓਵਰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟੀ ਲਾਸ਼

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ)- ਕੈਨੇਡਾ ਤੋ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਥਾਣਾ ਤਿੱਬੜ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਠੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਫਲਾਈਓਵਰ ਹੇਠੋਂ ਝਾੜੀਆਂ 'ਚੋ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਖੰਗਾਲੇ ਤਾਂ 2 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਲਾਸ਼ ਕਾਰ 'ਚ ਲਿਆ ਕੇ ਇਥੇ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ 2 ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (27) ਪੁੱਤਰ ਪਿਤਾ ਨਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਕੋਟ ਕੇਸਰਾ ਸਿੰਘ ਥਾਣਾ ਝੰਡੇਰ ਹਾਲ ਵਾਸੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਵਜੋ ਹੋਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਰੀਬ 5 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਪਿੰਡ ਪਰਤਿਆ ਸੀ। 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਸ਼ਨ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਘਰੋ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ 'ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 5 ਵਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸਤ ਦੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋ ਅਸੀ ਸਾਢੇ 6 ਵਜੇ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਬੰਦ ਸੀ। 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਸਵੇਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਥਾਣਾ ਤਿੱਬੜ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੋਠੇ ਘਰਾਲਾ ਨੇੜੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਕਤਲ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਗੋਲਡੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਥਾਣਾ ਤਿੱਬੜ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਗੋਲਡੀ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸਰਾਏ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਡੇਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ,24 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)- ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਿਡੇਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੇਲ, ਐਮਆਈਟੀ,ਹਾਰਵਰਡ ਅਤੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜਾਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤਣਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ 133 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਉੱਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਿਡੇਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਕਸੂਰ ਫਲਸਤੀਨੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਬਿਡੇਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਯੇਲ, ਐਮਆਈਟੀ, ਹਾਰਵਰਡ, ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਈ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 133 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਸਮੈਸਟਰ ਲਈ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਵਿਧੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਾਸਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਤਣਾਅ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ, ਬੀਤੇਂ ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਫਲਸਤੀਨ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਬੋਸਟਨ, ਹਾਰਵਰਡ ਅਤੇ ਮੈਸੇਚਿਉਸੇਟਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਿਊਯਾਰਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਫਲਸਤੀਨ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਫਿਲਸਤੀਨ ਪੱਖੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 15 ਟੈਂਟ ਲਗਾਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਖ਼ੁਦ 'ਤੇ ਭੱਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭੜਕੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ

ਕਿਹਾ -ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹੈ ਵਿਰੋਧ

ਸ਼ੰਭੂ (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ): ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਲਈ ਅੱਜ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਰਾਈਆਂ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭੱਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆ 'ਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਭੜਕੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਲਕੇ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿਰਫ ਮੇਰਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜਦੂਰਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ, ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵੇਹੜਿਆਂ 'ਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਇਕੱਲੇ ਬਾਰੇ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਬਲੀ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਹੰਸ ਰਾਜ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਪੱਖੀ ਲਏ ਗਏ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਮੰਦਭਾਗੀ ਖਬਰ ਫਰਾਂਸ ਤੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਜੋ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋਕਿ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਲੁਬਾਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰੇਨ ਹੈਂਬਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇ। ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤ ਉਸ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਲੁਬਾਣਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਦਾ ਦਾ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ; ਫਿਲੌਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਮੁਅੱਤਲ

ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਫਿਲੌਰ ਤੋ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਵਿਰੁਧ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਇੰਚਾਰਜ ਦੇਵੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗਾਈਡਲਾਈਨ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

BUYING OR SELLING
LET US HELP YOU!

INCOME GENERATING INVESTMENT PROPERTIES
Simrat Grewal
Sales Representative
416-414-2878
FREE MARKET EVALUATION OF YOUR PROPERTY
* ਨਵਾਂ ਘਰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਜਾਂ ਇੰਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋ?
* ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
* ਭਰੋਸੇਯੋਗ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ Realtor ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ?
Call SIMRAT GREWAL 416-414-2878
Call RAJINDER SAMRA 416-300-8383
WE CAN HELP YOU FIND YOUR DREAM HOME IN
WATERLOO REGION:
Cambridge, Kitchener, Waterloo & Guelph Area
PEEL REGION:
Mississauga, Brampton, Caledon
BLUE ROSE REALTY INC. BROKERAGE
905-208-1111

ਟਰੱਕ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਹੋਟਲ, ਮੋਟਲ, ਲੈਂਡ, ਜਾਂ ਪਲਾਜ਼ਾ ਖਰੀਦਣ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੈਜੀਡੈਂਸੀਅਲ ਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
HOMELIFE SILVERCITY REALTY INC.,BROKERAGE
HIGHER STANDARDS
Contact for all your residential & commercial real estate services
www.baljindersekha.com
ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਰਾ
Salesperson
416-509-6200

ਟੀ.ਪੀ.ਏ.ਆਰ ਕਲੱਬ ਦੇ 64 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਟੀਮ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਸੀ.ਐੱਨ. ਟਾਵਰ ਦੀਆਂ 1776 ਪੌੜੀਆਂ

15 ਸਾਲ ਤੋਂ 80 ਸਾਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਲਿਆ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੂਰਵਕ ਹਿੱਸਾ

ਬਰੈਂਪਟਨ, (ਡਾ. ਝੰਡ) : ਸੀ.ਐੱਨ. ਟਾਵਰ ਦੀਆਂ 1776 ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਈਵੈਂਟ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਈਵੈਂਟ 'ਡਬਲਿਊ. ਡਬਲਿਊ.ਐੱਫ਼. ਕਲਾਈਬ ਫ਼ਾਰ ਨੇਚਰ' ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਾਲਾ 'ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਲਾਈਬ-ਅੱਪ' ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਹਰ ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਈਵੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਰਗ਼ਰਮ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੀਅਰਸਨ ਏਅਰਪੋਰਟ ਰੱਨਰਜ਼ ਕਲੱਬ (ਟੀਪੀਏਆਰ ਕਲੱਬ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਈਵੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਲੰਘੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਕਲੱਬ ਦੇ 64 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਈਵੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਰਗ਼ਰਮ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਚ 15 ਸਾਲ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ 80 ਸਾਲ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਹ ਸਵੇਰੇ 6.30 ਵਜੇ ਬੋਵੇਰਡ ਤੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਰੋਡ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ 7.30 ਵਜੇ ਸੀ.ਐੱਨ. ਟਾਵਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਉਪ-ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 9-10 ਦੇ ਸਕੂਲ ਟਰੱਸਟੀ ਸਤਪਾਲ ਜੌਹਲ ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਸ ਦੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭ-ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਲੱਬ ਦੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਕੁੱਝ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਹੀ ਸੀ.ਐੱਨ. ਟਾਵਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਗ਼ੁਜ਼ਰਦੇ ਹੋਏ ਟਾਵਰ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਐਂਟਰੀ ਗੇਟ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਈਵੈਂਟ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਈਵੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਈਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ 'ਕੰਪਿਊਟਰ ਚਿੱਪਾਂ' ਵਾਲੇ ਸਟਰੈਪ ਵਿਖਾ ਕੇ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨੀਆਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਸਾਥੀ ਮੇਨ-ਹਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਲੱਬ ਲਈ ਇਹ ਬੜੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਇਹ 1776 ਪੌੜੀਆਂ 15 ਮਿੰਟ 30 ਸਕਿੰਟ, ਸੋਢੀ ਕਿੰਗ ਨੇ 15 ਮਿੰਟ 39 ਸਕਿੰਟ ਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਨਿੱਜਰ ਨੇ 15 ਮਿੰਟ 52 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਤੇਜ਼ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ 15 ਸਾਲਾ ਗੁਰਸ਼ਾਨ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਈਵੈਂਟ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਇਹ 1776 ਪੌੜੀਆਂ 21 ਮਿੰਟ 27 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ 80 ਸਾਲਾ ਸ. ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ 67 ਮਿੰਟ 10 ਸਕਿੰਟ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਅਰੋਗਤਾ ਦਾ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ। ਕਲੱਬ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਮਾਂ 17-18 ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ 20 ਤੋਂ 30 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਇਹ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਏਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਏਨੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ 'ਮੁਹਿੰਮ' ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 70 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ 71 ਸਾਲਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਪੌੜੀਆਂ 18 ਮਿੰਟ 24 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ 18 ਮਿੰਟ 12 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜਨ ਲਈ ਇਸ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ 500 ਡਾਲਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੁਆਦਲਾ ਭੋਜਨ ਛਕਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 'ਜੀਤ ਆਟੋ ਸੈਂਟਰ' ਦੇ ਮਾਲਕ ਜੀਤ ਲੋਟੇ ਵੱਲੋਂ ਬੇਟੇ ਤੇ ਬੇਟੀ ਦੇ 'ਦਾਦਾ ਜੀ' ਬਣਨ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਡਿਨਰ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੈੱਡ ਲਿੰਕ ਦੇ ਸੋਢੀ ਕੰਗ ਵਲੋਂ ਟੀਪੀਏਆਰ ਕਲੱਬ ਦੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਲੱਬ ਦੀ ਹਰੇਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਗਰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਵਰਤਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਸਫਾਈਆਂ ਤੱਕ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਲੱਬ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੀਤ ਲੋਟੇ ਦਾ ਵਿਸੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਆਦਲੇ ਲੰਚ ਤੇ ਡਿਨਰ ਦਾ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਹਿਰ

ਤਾਇਵਾਨ 'ਚ 80 ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਲੱਗੇ ਝਟਕੇ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਾਲ-ਬੇਹਾਲ

ਤਾਇਵਾਨ ਦਾ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਝਟਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹਿੱਲ ਗਿਆ। ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਇੱਥੇ 80 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਝਟਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭੂਚਾਲ 6.3 ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤਾਈਪੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਝਟਕਿਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਕਾਫੀ ਡਰੇ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਗਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਇਸ ਟਾਪੂ ਦੇਸ਼ 'ਚ 7.4 ਤੀਬਰਤਾ ਦਾ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ 13 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 1000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਭੂਚਾਲ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਹੁਲਿਏਨ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਤੱਟ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਈਵਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭੂਚਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਂਕੜੇ ਝਟਕੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਇਹ ਭੂਚਾਲ ਤਾਈਵਾਨ ਦੀ ਦਿਹਾਤੀ ਪੂਰਬੀ ਕਾਉਂਟੀ ਹੁਲਿਏਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਨ। ਹੁਲਿਏਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਹੁਣ ਥੋੜ੍ਹਾ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਝੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਈਵਾਨ ਦੋ ਟੈਕਟੋਨਿਕ ਪਲੇਟਾਂ ਦੇ ਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਅਕਸਰ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਝਟਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 2016 ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਤਾਈਵਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭੂਚਾਲ ਨੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 1999 ਵਿੱਚ 7.3 ਤੀਬਰਤਾ ਵਾਲੇ ਭੂਚਾਲ ਵਿੱਚ 2,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਚੱਲਦੀ ਟ੍ਰੇਨ 'ਚ ਅਚਾਨਕ ਲੱਗੀ ਅੱਗ

ਕੈਨੇਡਾ (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ) ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਓਨਟਾਰੀਓ 'ਚ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਟ੍ਰੇਨ ਲੱਕੜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 5 ਬੋਗੀਆਂ ਸ਼ੋਲੋ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਗੁਬਾਰ ਨੇ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲਿਆ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਪਤੰਜਲੀ' ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗੀ ਮੁਆਫ਼ੀ, ਕਿਹਾ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

ਪਤੰਜਲੀ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲਵਾਰ (23 ਅਪ੍ਰੈਲ) ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੋਗ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਪਤੰਜਲੀ ਨੇ ਜਨਤਕ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਰਗੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇਗੀ। ਜਨਤਕ ਮਾਫੀਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਪਤੰਜਲੀ ਆਯੁਰਵੇਦ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਉੱਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਮੁਆਫੀਨਾਮੇ 'ਚ ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਤੰਜਲੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਪਤੰਜਲੀ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦੀ ਇਹ ਮੁਆਫੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਆਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਮਦੇਵ ਅਤੇ ਆਚਾਰੀਆ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫਟਕਾਰ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਪਤੰਜਲੀ ਆਯੁਰਵੇਦ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦਿਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ।" ਮੁਆਫੀਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਅਸੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਰਹਾਂਗੇ।" ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੋਗਾ 'ਚ ਰਾਮਦੇਵ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਆਚਾਰੀਆ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਇਕ ਹਫਤੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (IMA) ਨੇ ਪਤੰਜਲੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ -19 ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਦੀ ਕੱਟੀ ਟਿਕਟ

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ
ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਿਸਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ 7 ਨਾਂ ਹਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ 5 ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਲਿਸਟ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟ ਕੇ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਮਿਨੀ ਗੋਮਰ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਮੀਨੀ ਗੋਮਰ ਨੇ 2014 ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸੀਟ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ।

MATRIMONIAL
GIRL WANTED
Jat Sikh Mann parents seeks a SMF for their son, 34 years old, 5'-6" tall, Ph.D. Chemistry, working as scientist in USA, very shortly divorced. Girl should be American or Canadian. Upper caste welcome. Marriage bureau excuse.
Call/text +1 572 273 4588.

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਟੀਵੀ
ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ
IPTV ਤੇ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ
PUNJAB STAR TV
IPTV
ROKU
eBaba Ent
webtv
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਾਲ
ਭਾਰਤ, ਪੰਜਾਬ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਟੀਵੀ
ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਟੀਵੀ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਈ ਪੀ ਟੀਵੀ ਬੌਕਸ 'ਤੇ ਦੇਖ ਸਕਦੇ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
ਲਖਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ 905-673-7666
YUPPTV
GET IT ON Google Play
Shava tv
jadoo tv
Cruze tv
amazon fire TV
NOW WIDELY AVAILABLE IN AMERICA & CANADA
For informatin call Lakhwinder Sandhu
905-673-7666

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਰਾਹ' 'ਤੇ ਕਰਾਈ ਗਈ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

* ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ ਨੇ ਪੁਸਤਕ 'ਤੇ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੋਸ਼ਟੀ 'ਚ ਲਿਆ ਹਿੱਸਾ * ਹਰਜੀਤ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਕਵੀ-ਦਰਬਾਰ ਵੀ ਹੋਇਆ

ਬਰੈਂਪਟਨ, (ਡਾ. ਝੰਡ): ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਨਵਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਰਾਹ' ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਰਟੀਕਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਘੇ ਖੇਡ-ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ, ਮੈਡਮ ਹਰਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕਰਨ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਤੇ ਪੁਸਤਕ 'ਤੇ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸਮਾਗ਼ਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਇਸ ਫ਼ਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ ਉੱਘੇ ਕਵੀ ਡਾ. ਮੋਹਨਜੀਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਪਰੰਤ, ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕਰਨ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਪਹੁੰਚੇ ਡਾ.ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਸਮੂਹ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 'ਜੀ-ਆਇਆਂ' ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਚ-ਸੰਚਾਲਕ ਤਲਵਿੰਦਰ ਮੰਡ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੇਪਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

'ਭੰਡਾਲ ਬੇਟ ਤੋਂ ਕਲੀਵਲੈਂਡ : ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦਾ ਕੱਚੇ-ਪੱਕੇ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਪਣਾ ਪੇਪਰ ਆਰੰਭ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਝੰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਭੰਡਾਲ ਕੱਚੇ ਤੇ ਪੱਕੇ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾਂ ਪਾਂਧੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵੱਸੇ ਪਿੰਡ ਭੰਡਾਲ ਬੇਟ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਕੇ ਧਾਲੀਵਾਲ ਬੇਟ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜਲੰਧਰ, ਗੁਰੂਸਰ ਸੁਧਾਰ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦਾ 'ਕੱਚਾ ਰਸਤਾ' ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ 'ਪੱਕੀ ਸੜਕ' ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਮੁੜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ 'ਪਰੈਂਪ' (ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਜ਼ਿਕਸ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ 'ਹਵਾਈ ਮਾਰਗ' ਫੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਪਰਵਾਸੀ' ਤੇ 'ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪੋਸਟ' ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਮੇਂ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਇਹ ਪਾਂਧੀ 2015 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 40 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਜ਼ਿਕਸ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਝੰਡ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੀਆਂ 5 ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕਾਂ, 14 ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ 'ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਜੂਹ ਕਨੇਡਾ' ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕ 'ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਬੰਬ ਤੇ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਦਵਾਈਆਂ' ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਛਪ ਰਹੀ ਹੈ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਅਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਹਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੋ ਅਧਿਆਇ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮੱਰਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ, ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਣਧੀਰ ਕਾਲਜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ 'ਪਰੈਂਪ' (ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ) ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣ ਨੂੰ ਡਾ.ਭੰਡਾਲ 'ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦਾ ਵਰਦਾਨ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੈਰਿਟ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਲੈ ਕੇ ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਤੇ ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੀਐੱਚ.ਡੀ. ਉਹ 'ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਰੀਸਰਚ ਸਕਾਲਰ' ਵਜੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। 2003 ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ 12 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇੱਥੋਂ 2015 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ, ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਆਪਣੀ 'ਜੀਵਨ-ਗੱਡੀ' ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਦੌੜਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਨੂੰ 'ਮੰਡ ਦਾ ਮੋਤੀ' ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜਾ ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕ ਕਿਹਾ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਟੂਕਾਂ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਸੁਮੇਲ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ.ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾਹੈ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਬੀਜਾਂ ਦੇ 'ਕੇਰੇ' ਵਾਂਗ ਕਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਤਪਾਲ ਜੌਹਲ, ਕਵਿੱਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਖਚਰਨਜੀਤ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਚੀਮਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋ ਇਹ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਪਲਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਦੋਂ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋ ਉਹ ਗਿਆਰਵੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਖ਼ਾਮੋਸੀ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਵਰਤੀ ਸੀ ਜਦੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਪ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਗਏ। ਇਹ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ਼ 'ਤੇ ਛਾਈ ਜਦੋ ਉਸ ਨੇ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 60 ਗੋਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਖ਼ਾਮੋਸੀ ਦੀ ਫ਼ਿਤਰਤ ਪਹਿਲੀਆਂ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਮਨਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰਵਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ।

ਸਮਾਗ਼ਮ ਦੇ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਤੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਛਪਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਅਜੀਤ' ਦੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਏਰੀਏ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਕਵੀ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਕਵੀ ਹਰਜੀਤ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਬਹੁ-ਮੁੱਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵੱਲੋ ਸਨਮਾਨ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਵਿਨੀਤ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਹਰਜੀਤ ਬਾਜਵਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮਾਗ਼ਮ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਵੀ-ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਪਰਮਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਕਵੀਆਂ ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਇਕ ਹੈਰੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੀਤ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਾਰੋਵਾਰੀ ਨਵਰਾਜ ਬੈਨੀਪਾਲ, ਮਕਸੂਦ ਚੌਧਰੀ, ਕਰਨ ਅਜਾਇਬ ਸੰਘਾ, ਮਲਵਿੰਦਰ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਧੰਜਲ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਡਾ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ, ਨੀਟਾ ਬਲਵਿੰਦਰ, ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਖਚਰਨਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਗੈਦੂ, ਇਕਬਾਲ ਬਰਾੜ, ਹਰਮੇਸ਼ ਜੀਂਦੋਵਾਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਆਏ ਜਨਾਬ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਰ, ਜੱਸੀ ਭੁੱਲਰ, ਹਰਦਿਆਲ ਝੀਤਾ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਜਨਾਬ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਰ, ਸਤਪਾਲ ਜੌਹਲ, ਨੀਟਾ ਬਲਵਿੰਦਰ, ਬਲਰਾਜ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਲਰਾਜ ਚੀਮਾ ਵੱਲੋਂ ਬੜੇ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗ਼ਮ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮੇਟਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪਾਂਧੀ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਸ਼ਨ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੈਦੂ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹਾ, ਹੁਨਰ ਕਾਹਲੋਂ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ, ਪਰਮਜੀਤ ਦਿਓਲ, ਰਮਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ, ਗੁਰੰਜਲ ਕੌਰ, ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ, ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਕਾਹਲੋਂ, ਸਰਬਜੀਤ ਕਾਹਲੋਂ, ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਝੰਡ, ਵਿਨੀਤ ਬਾਜਵਾ, ਰਿੰਟੂ ਭਾਟੀਆ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਕੇਕ ਖਾਣ ਨਾਲ ਬੱਚੀ ਦੀ ਮੌਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਵਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਸੈਂਪਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ ਸਾਹਮਣੇ

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ

ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਕੇਕ ਖਾਣ ਨਾਲ 10 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਮਾਨਵੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਵਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੇਕਰੀ ਦੇ ਕੇਕਾਂ ਦੇ ਲਏ ਗਏ 4 ਸੈਂਪਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਕਰੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਕੇਕ ਘਟੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਸਨ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਕ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਟੀ ਮਿਠਾਸ ਲਈ ਸੈਕਰੀਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਨਵੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਜੋ ਕੇਕ ਖਾਧਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੈਮੀਕਲ ਟੈਸਟ ਲਈ ਸਟੇਟ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬ 'ਚ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣੀ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਬੇਕਰੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ 24 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਮਨ ਨਗਰ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ 10 ਸਾਲਾ ਮਾਨਵੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਕੇਕ ਖਾਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਘੋਮਾਜਰਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਬੇਕਰੀ ਤੋਂ ਜ਼ੋਮਓਟੋ ਰਾਹੀਂ ਆਨਲਾਈਨ ਮੰਗਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਬੇਕਰੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਕੇਕ ਦੇ ਸੈਂਪਲ ਲਏ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕੇਕ ਘਟੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ. ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਕੇਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸੈਕਰੀਨ (ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਸਵੀਟਨਰ) ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਬਾਕਸਿੰਗ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੇਰੋਕ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਸੰਗਰੂਰ 'ਚ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਦੇ ਬਾਕਸਿੰਗ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਲੈਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਦੇ ਬਾਕਸਿੰਗ ਖਿਡਾਰੀ ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਬਾਕਸਿੰਗ ਖਿਡਾਰੀ ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਗ਼ਲਤ ਸੰਗਤ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੁਖੀ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਰੋਣ ਤੋ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੁੱਤ ਨਸ਼ੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਮਰੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਉਥੇ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰੇਆਮ ਨਸ਼ਾ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸਦੇ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਇਸਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਵੇ।

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਨਿਗਲ ਕੇ ਕੀਤੀ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਔਰਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਧੀ ਦੀ ਸੱਸ 'ਤੇ ਵੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਦੁੱਗਰੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਅਪਣੇ ਪਤੀ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਘਰ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਕਲੇਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਨਵਤੇਜ ਹੋਟਲ ਕੀਜ਼ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਨਵਤੇਜ ਦੇ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿਣ ਲੱਗੀ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਦੋਹਤੇ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਬੇਟੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਡੀਐਮਸੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਦੇਰ ਰਾਤ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵਿਚਾਲੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਉਸ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਧੀ ਅਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਤੋਂ ਇੰਨੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਕੇ ਅਪਣੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੋਲਡੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਖਿਲਾਫ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ

To Contact Us:

Editor:
Simrat Grewal
905-673-7666

Marketing Director:
Lakhwinder Singh Sandhu
647-400-7314

Senior Advisors:
Harkirat Singh
Abnash Nijjor
Davinder Sandhu
Onkar Grewal

Technical Director :
Bobby Bhamra

Accounts Advisor:
Sandeep Assi (CGA)
905-450-8999

Correspondant:
Raghbir Singh Kahlon (Ludhiana)
Amolak Mann (San jose)
Kulwinder Singh (New Jersey)
Ragvir Singh (Jalandhar)

Registered Office:
7035 Maxwell Rd.,
Suite#203, Mississauga, ON.
L5S 1R5
Ph: 905-673-7666
Fax: 289-206-8611

website:-
www.punjabstar.com

Email:-
editor@punjabstar.com

Annual Subscription
Canada:- $1:00
International:-$1:50

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

The Punjab Star management & people associated with it are not responsible for any claims made by the advertisers & do not endorse any product or services advertised in Punjab star. We sell the space in the newspaper, and the claims are those of the advertisers. Please consult your lawyer before buying through the advertisements published in Punjab Star.

ਕਹਾਣੀ: ਡਰ

ਰੁਲਦੂ ਨ ਦਿਹਾੜੀ ਗਏ ਨੇ ਨਾਲ ਦੇ

ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਉਹ ਵੀ ਘਰੋ ਭੱਜ ਕੇ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੱਤ ਠਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਜੋੜ ਜੋੜ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਉਹ ਵੱਖ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਖੜ੍ਹਨ ਜੋਗੇ, ਨਾ ਬੈਠਣ ਜੋਗੇ। ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪੁੱਠੀ 'ਵਾ ਵਗ ਪਈ। ਮਾਂ-ਪਿਉ, ਭੈਣ-ਭਾਈ ਸਭ ਦਾ ਪਿਆਰ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਮਰ ਜਾਣੀਆਂ। ਰੁਲਦੂ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਸੁਣ ਕੇ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਵੀ ਸੀ ਸੋਲਾਂ ਸਤਾਰਾਂ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦੀ। ਰੁਲਦੂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਉੱਭਰ ਆਈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦਾ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਗੋਲੂ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨਿੱਕੀ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਫਟਾਫਟ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁਝ ਫੜਾਇਆ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਬੁਨੈਣ ਹੇਠ ਲੁਕੋ ਲਿਆ ਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ।

"ਕੀ ਲੈਣ ਆਇਆ ਤੀ ਉਏ?" ਰੁਲਦੂ ਗੋਲੂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਲੱਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

"ਕੁਛ ਨੀ ਬਾਪੂ, ਉਈਂ ਖੇਡਦਾ ਖੇਡਦਾ ਆ ਗਿਆ।" ਰੁਲਦੂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋਈ। ਪਰ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ।

"ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?"

"ਉਹ ਤਾਂ ਮਾਸੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ ਗਈ ਐ, ਦੱਸ ਕੇ ਤਾਂ ਗਈ ਐ ਤੈਨੂੰ ... ਸੱਤੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਗੀ। ਕਹਿੰਦੀ ਤੜਕੇ ਸਵੇਰੇ ਆ ਜੂੰ।"

"ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤਿਆਂ ਨੇ ਅੱਡ ਮਾਰ ਲੇ ... ਜਾਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਤੀ, ਫੂਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦੀ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਊ ਚੰਦਰਾ ਟੈਮ ਆ ਗਿਆ ... ਦੁਨੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀ ਐ ਘਰੋ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲੋ। ਕੰਮ ਐ ... ਉਹ ਮਸਾਂ ਮਿਲਦੈ ... ਏਹਨੂੰ ਪਤਾ ਨੀ ਕਦੋ ਮੱਤ ਆਊ।"

ਰੁਲਦੂ ਬੁੜਬੁੜ ਕਰਦਾ ਹੱਥ ਪੈਰ ਧੋ ਕੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਮੂਹਰੇ ਫੱਟੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਰੋਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੀ ਥਾਲ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੌਲਾ ਭਰ ਕੇ ਕੋਲ਼ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਰੋਟੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਨੀ ਰੋਟੀ ਹੋਰ ਲੈਣੀ, ਤੂੰ ਵੀ ਖਾ ਲੈ।"

"ਕੋਈ ਨਾ ਬਾਪੂ, ਮੈਂ ਫੇਰ ਖਾ ਲਊਂ।"

ਧੀ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਿੱਕੀ ਸਿਆਣੀ ਤਾਂ ਬਥੇਰੀ ਐ। ਪਰ ਕੀ ਪਤਾ ਬੁੱਧੀ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਪੁੱਠੇ ਪਾਸੇ ਘੁੰਮ ਜਾਵੇ। ਪਿਉ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਫੜਾ ਕੇ ਕੁੜੀ ਨੇ ਬੱਠਲ਼ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੌੜੀ ਦੇ ਡੰਡੇ 'ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ। ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਕੰਬਣੀ ਜਿਹੀ ਛਿੜੀ।

"ਬਾਪੂ ਮੈਂ ਪਾਥੀਆਂ ਲਿਆਵਾਂ ਕੋਠੇ 'ਤੇ ਸੁੱਕਣੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ।" ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।

ਨਿੱਕੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਾਥੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈ। ਰੁਲਦੂ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਨਾ ਖਾਧੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਰੋਟੀ ਬੀਹੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।

"ਰੋਟੀ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਪਾ ਤੀ ਬਾਪੂ ...?"

"ਦਰਵੇਸ਼ ਐ ਵਿਚਾਰਾ, ਇਹਨੇ ਕਿਹੜਾ ਆਖਣੈ ਬੀ ਮੈਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇ ਦੋ।" ਰੁਲਦੂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਬਾਹਰ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਹੀ ਵਿੱਚੋ ਲੰਘਦੇ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਵਿਹੁ ਵਰਗੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਤਾਂ ਰੁਲਦੂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਗਾਲ੍ਹ ਕੱਢਦਾ ਤੇ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਬੈਠਾ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ।

"ਬਾਪੂ! ਆਹ ਖੇਸੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰ ਲੈ ... ਠੰਢ ਹੋਗੀ।" ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਖੇਸੀ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਤੂੰ ਕੰਮ ਨਿਬੇੜ ਲੈ ਪਹਿਲਾਂ ...।" ਰੁਲਦੂ ਖਿਝ ਕੇ ਬੋਲਿਆ।

"ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨਿਬੇੜ ਲੇ।"

ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ। ਸੱਚੀ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨਿੱਬੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਗੋਲੂ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਫੜਾਇਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਊ? ਕਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੋਊ? ਰੁਲਦੂ ਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦੇਵੇ। ਬਦਨਾਮੀ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਈ ਐ ਮਰ ਜਾਵੇ। ਨਿੱਕੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੇ ਉੱਠ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਤੇ ਬੱਤੀ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ।

ਬੀਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਚਾਨਣ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਝੀਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਅੰਦਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਬੈਠੀ ਰਹੀ। ਰੁਲਦੂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਖੰਘਿਆ। ਕੁੜੀ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਲੇਟ ਗਈ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਪਾਸੇ ਪਰਤਦੀ ਰਹੀ। ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਕੁੜੀ ਦੀ ਹਿਲਜੁਲ ਬੰਦ ਹੋਈ। ਰੁਲਦੂ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਟਿਕ ਗਿਆ। ਥੱਕਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਲੱਗ ਗਈ। ਅੱਧੀ ਕੁ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੜਕਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਰੁਲਦੂ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਇੱਕ ਪਰਛਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਟਰੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰੀ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਜੇ ਦੀ ਬਾਹੀ ਨਾਲ ਬਿਸਤਰੇ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੇ ਗੰਡਾਸੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ। ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਔਰਤ ਦਾ ਆਕਾਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਰ ਨੀਝ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਨਿੱਕੀ ਸੀ। ਉਹ ਟਰੰਕ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕੁ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋ ਕੁਝ ਕੱਢ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਆ ਪਈ। ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖੜਾਕ ਹੀ ਸੁਣਿਆ। ਉਹ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੁਲਦੂ ਨਹੀਂ ਸੁੱਤਾ। ਉੱਠ ਕੇ ਬੂਹੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋ ਹੀ ਜਿੰਦਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਚਾਬੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲਈ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰ ਉੱਠ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ। ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਦੇਰ ਨਾਲ ਉੱਠੀ। ਉਸ ਦੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਜਿੰਦਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸੋਟੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋ ਤੁਰਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਰਸਤੇ ਵਿੱਚੋ ਹੀ ਮੁੜ ਆਇਆ। ਘਰੇ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਬੂਹੇ ਨੂੰ ਕੁੰਡਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਘਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੁਲਦੂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਭਾਰ ਝੱਲਣ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਨ੍ਹੇਰਾ ਆਉਣ ਲੱਗਾ, ਧਰਤੀ ਘੁੰਮਦੀ ਜਾਪੀ। ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸੋਟੀ ਘੁੱਟ ਕੇ ਫੜ ਲਈ। ਮੱਥਾ ਸੋਟੀ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਫਟਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਆ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਕਿਉਂ ਘਰੋ ਗਿਆ।

"ਬਾਪੂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ... ਐਂ ਕਾਹਤੋਂ ਬੈਠ ਗਿਆ?" ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਕੋਲ ਨੂੰ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਕਿੱਧਰ ਗਈ ਤੀ ਤੂੰ?" ਰੁਲਦੂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੰਭਲਿਆ।

"ਆਟਾ ਲੈਣ ਗਈ ਤੀ ਗੋਲੂ ਕੇ ਘਰੋ ... ਆਪਣੇ ਹੈ ਨੀ ... ਪਿਹਾਉਣ ਆਲ਼ੈ।"

ਗੋਲ਼ੂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਚੀਚੀ ਜਿਹੀ ਚੜ੍ਹੀ। ਨਿੱਕੀ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਆਹਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਗਈ। ਰੁਲਦੂ ਅੰਦਰੋਂ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮੰਜੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੀ ਟੇਢਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉੱਠ ਕੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਆਟੇ ਵਾਲੇ ਪੀਪੇ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ, ਸੱਚੀਂ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਰੁਲਦੂ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਕੈਲੋ ਆ ਗਈ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਬੋਲੀ, "ਦਿਹਾੜੀ 'ਤੇ ਨੀ ਗਿਆ?"

"ਅੱਜ ਚਿੱਤ ਨੀ ਰਾਜੀ।" ਰੁਲਦੂ ਬੇਚੈਨੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਵੇ ਤੇ ਕਦੇ ਬਾਹਰ।

"ਜੇ ਚਿੱਤ ਨੀ ਰਾਜੀ ਦਵਾਈ ਲਿਆ ... ਪੈ ਜਾ ਟਿਕ ਕੇ।" ਕੈਲੋ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਏ ਸਨ।

"ਨਾ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਅੱਜ ... ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਗ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ... ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਮੌਜ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਐ। ਕੰਮ ਛੱਡ ਛੱਡ ਬਹਿ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ।"

"ਬੇਬੇ! ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਤੀ ਬਾਪੂ ਕਹਿੰਦਾ ਟੂਟੀ 'ਤੇ ਬਾਹਲ਼ੀ ਭੀੜ ਐ ... ਅਜੇ ਨਾ ਜਾਹ।" ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਬਾਲਟੀ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਜਾਹ ਵੇ ... ਅਜੇ ਹੈਗਾ ਟੈਮ ਭੱਜ ਜਾ ਸਕੂਲ ਨੂੰ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪੈਰ ਮਾਰਦਾ ਫਿਰੇਂਗਾ ਇੱਥੇ। ਮਾਸਟਰ ਵਿਚਾਰੇ ਘਰੋ ਲੈਣ ਆਉਣਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ।" ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਬਸਤਾ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ, ਕਦੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ...।" ਕੈਲੋ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਖਿਆ।

"ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਖਾ ਲੈਣ ਦੇ ਉਹਨੂੰ।" ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ।

"ਰੋਟੀ ਖਵਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਏਹਦੀ ਮਾਸੀ ਨੇ।"

ਕੁੜੀ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਮੁੰਡਾ ਸਕੂਲ। ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਮੌਕਾ ਦੇਖ ਕੇ ਕੈਲੋ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਸੁਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।

"ਮੈਨੂੰ ਪਤੈ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ... ਭਾਵੇਂ ਪੰਜੇ ਉਂਗਲਾਂ ਬਰਾਬਰ ਨੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਫੇਰ ਵੀ ਆਪਾਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੋਹਦੀਆਂ ਨੀ।"

ਰੁਲਦੂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਗੱਲ ਪਚਦੀ ਤਾਂ ਨੀ ਹੁੰਦੀ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪਚਾ ਲਈ।

ਕੈਲੋ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ ਪਰ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ। ਜਿੰਨਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਉੰਨਾ ਹੀ ਵੱਧ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ।

"ਤੂੰ ਹੋਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੇ ਭਕਾਈ ਮਾਰ ਦੀਂ।" ਉਸ ਨੇ ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਮੱਥਾ ਫੜ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਈ ਤੇ ਪਾਣੀ ਤੌੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

"ਲਿਆ ਫੜਾ ਉਰ੍ਹਾਂ ਬਾਲਟੀ ... ਮੈਂ ਲਿਆਉਨੀ ਆਂ ਪਾਣੀ।" ਕੈਲੋ ਨੇ ਕੁੜੀ ਹੱਥੋਂ ਬਾਲਟੀ ਖਿੱਚ ਲਈ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਸੂਤਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਨੇ ਲਾਲ ਹੋਈਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਿਆ ਤੇ ਮਾਂ ਵੱਲ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਤੱਕਿਆ। ਕੈਲੋ ਬਹੁਤ ਬੇਚੈਨ ਸੀ। ਟੂਟੀ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਾਲਟੀ ਭਰ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਤਕ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਘਮਸਾਨ ਮਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਦਰ ਦਾ ਫਿਕਰ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਾਫ਼ ਝਲਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਰੁਲਦੂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਹੌਲੀ ਦੇਣੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੈਨੂੰ ਪੱਕਾ ਪਤੈ ਬਈ ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਗੋਲੂ ਨੂੰ ਕੁਛ ਫੜਾਇਆ ਤੀ?"

"ਹਾਂ ... ਉਹਨੇ ਬੁਨੈਣ ਹੇਠਾਂ ਲੁਕੋ ਲਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਕਾਗਤ ਲੱਗਿਆ ... ਤੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੀ, ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਪੜ੍ਹਾ। ਅਖੇ ਚਾਰ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਸਿਆਣੂ ਹੋ ਜੂ, ਪੰਜ ਸੱਤ ਜਮਾਤਾਂ ਕਰਾ ਲੈਨੇ ਆਂ। ਹੁਣ ਸਾਂਭ ਲੈ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨੀਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੀ ਐ ਚਿੱਠੀਆਂ ...।"

"ਜੇ ਹੁਣ ਬੋਲਿਐਂ ਸੀਰਮੇ ਪੀ ਜੂੰ ... ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਰੇ ... ਫੇਰ ਤੇਰੀ ਧੀ ਦੇ।" ਰੁਲਦੂ ਦੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਲੋ ਨੇ ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਦੰਦ ਕਰੀਚਦਿਆਂ ਪਰ ਦਬਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

ਕੈਲੋ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਹੀ ਗੋਲੂ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਈ।

"ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਲਾਜ ਰੱਖੀਂ।" ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਕੈਲੋ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜੇ।

ਗੋਲੂ ਦੀ ਮਾਂ ਬਿਮਾਰ ਸੀ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲੇ ਹੂੰਗਰ ਜਿਹੀ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੈਲੋ ਵਿਹੜੇ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਦੇਖਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਗੋਲੂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

"ਹੋਰ ਠੀਕ ਐਂ ਭੈਣੇ ...?" ਉਸ ਨੇ ਗੋਲੂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਗੋਲੂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ 'ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ।

"ਕੱਲ੍ਹ ਆਥਣੇ ਗੋਲੂ ਰੋਵੇ ... ਕਹਿੰਦਾ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਐ। ਮੈਥੋਂ ਉੱਠਿਆ ਨੀ ਗਿਆ ... ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਿਆ ਪਿਆ ਤੀ ਅੰਤਾਂ ਦਾ। ਫਿਰ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਿਆ ਰੋਂਦਾ ਰੋਂਦਾ। ਬਚਾਰੀ ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਰੋਟੀਆਂ ਕਾਗਤ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਦੇ 'ਤੀਆਂ ਅੰਬ ਦੇ 'ਚਾਰ ਨਾਲ ... ਉਹੀ ਖਾ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ।" ਬੋਲਦਿਆਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਗੋਲੂ ਦੀ ਮਾਂ ਖੰਘਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਗੋਲੂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਕੈਲੋ ਦਾ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਕੋਈ ਨਾ ਭੈਣੇ ਰੋਟੀ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਐ, ਜੁਆਕਾਂ ਤੋਂ ਭੁੱਖ ਨੀ ਝੱਲੀ ਜਾਂਦੀ। ਸਾਡੀ ਨਿੱਕੀ ਤੇ ਉਹਦਾ ਪਿਓ ਵੀ ਭੁੱਖ ਨੀ ਝੱਲ ਸਕਦੇ।" ਕੈਲੋ ਨੂੰ ਗੋਲੂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਨਾ ਪਈ।

"ਭੈਣੇ ਤੂੰ ਟੀਕਾ ਟੂਕਾ ਲਵਾ ਲੈ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਿੱਕੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੰਨੀ ਆਂ। ਤੂੰ ਪੈ ਜਾ ... 'ਰਾਮ ਕਰ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਆਹ ਨਪੁੱਤੇ ਦੀ ਕਨੂੰਨਾ ਕਨੂੰਨਾ ਨਵੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਚੱਲ ਪੀ ... ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਈ ਦਿਲ ਬੈਠਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੈ ...।"

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਬਡਰੁੱਖਾਂ

ਕੈਲੋ ਕਾਹਲੇ ਕਦਮੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰੇ ਆ ਗਈ ਉਸ ਨੇ ਨਿੱਕੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੋਲੂ ਦੇ ਘਰੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਰੁਲਦੂ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਦੰਦ ਕਰੀਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੈਲੋ ਨੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਰੋਟੀਆਂ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ।

"ਪਰ ਉਹਨੇ ਲੁਕੋਈਆਂ ਕਿਉਂ? ਨਾਲ਼ੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਸਾਰ ਭਜਾ 'ਤਾ।"

"ਓਹਨੂੰ ਪਤੈ ... ਬਈ ਮੇਰਾ ਪਿਓ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਿੰਡੇ ਦੀ ਜੂੰ ਦੇ ਕੇ ਤਾਂ ਰਾਜੀ ਨੀ ... ਡਰਗੀ ਹੋਊ ਬੀ ਤੂੰ ਕਲੇਸ਼ ਕਰੇਂਗਾ ਫੇਰ।"

"ਟਰੰਕ ਕਿਉਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਫੇਰ?"

ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਕੈਲੋ ਨੂੰ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਫਿਕਰ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮੰਜੇ ਦੀ ਖੱਲ ਵਿੱਚ ਟਰੰਕ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੈਲੋ ਬੁੜਬੁੜ ਕਰਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਸਤਰੇ ਸੁਆਰ੍ਹੇ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲੱਗੀ। ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚੋ ਰੇਤਾ ਜਿਹਾ ਝੜਿਆ।

"ਬਿਸਤਰੇ ਤਾਂ ਝਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਆ ਕਰੋ।" ਕੈਲੋ ਨੇ ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਖਿਝਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

"ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨੈ ਉਹ ਕਰ ਪਹਿਲਾਂ।" ਰੁਲਦੂ ਵੀ ਅੱਗੋਂ ਖਿਝ ਕੇ ਪਿਆ।

ਕੈਲੋ ਨੇ ਕੁੱਜੇ ਵਿੱਚੋ ਚਾਬੀ ਚੁੱਕੀ, ਟਰੰਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਜਿੰਦੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲੱਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ।

"ਆਹ ਦੇਖ ਲੈ ... ਜਿੰਦੀ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਐ।" ਰੁਲਦੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਸਬੂਤ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

"ਦੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ... ਜਿਹਾ ਜਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਇਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰੱਸਾ ਤਾਂ ਲਬੇੜ ਦਿੰਨੇ ਆਂ ਐਤਕੀਂ।"

"ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿ।"

"ਤੂੰ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦੇਖ।"

ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖਿਝ ਖਿੱਝ ਪੈ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਟਰੰਕ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਤੇਰਾ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ... ਦੋ ਚਾਰ ਕੱਪੜੇ ਨੇ ...।" ਟਰੰਕ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਕੈਲੋ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਅੰਦਰੋ ਉਹ ਵੀ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

"ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਪਿਆ ਐ ... ਆਹ ਇੱਕ ਦੋ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਟੂੰਮੜੀਆਂ ਕਰਾ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ, ਉਹ ਵੀ ਪਈਆਂ ਨੇ।" ਕੈਲੋ ਇੱਕ ਦਮ ਤ੍ਰਭਕੀ। ਟਰੰਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਝਾੜਿਆ। ਭੋਰਾ ਚੂਰਾ ਜਿਹਾ ਝੜਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਬਦਲ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਕੀ ਡਰਾਮੇ ਜੇ ਕਰੀ ਜਾਨੀ ਐਂ ... ਦੱਸ ਤਾਂ ਸਈ ਕੀ ਨੀ ਹੈਗਾ ਏਹਦੇ 'ਚ?"

ਕੈਲੋ ਨੇ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚੋ ਬਿਸਕੁਟਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ ਕੱਢੀ ਜੋ ਆਏ ਗਏ ਵਾਸਤੇ ਲੁਕੋ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਡੱਬੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ।

"ਕੀ ਹੋਇਆ?" ਰੁਲਦੂ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਤੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਨੀ ਸਮਝਿਆ? ਨਿੱਕੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਗੋਲੂ ਨੂੰ ਦੇ 'ਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਭੁੱਖੀ ... ਓ ਮੇਰਿਆ ਰੱਬਾ ਇਸ ਪਾਪੀ ਨੇ ਕੀ ਕੁਫਰ ਤੋਲਿਆ।" ਕੈਲੋ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਢੋਅ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ ਤੇ ਰੁਲਦੂ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਖਿਸਕ ਗਿਆ।

ਸ਼ਬਦ-ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਦਿਆਂ...!

ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣਾ ਗਾਵੈ ਗੀਤ..

ਬੁੱਧ ਚਿੰਤਨ

ਵਿਦਵਾਨ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਵਿਦਵਤਾ ਹੋਵੇ। ਵਿਦਵਤਾ ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਊਰਜਾ ਹੋਵੇ। ਊਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨ ਈਜ਼ਾਦ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਧਨ ਉਹ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲਲਕ ਹੋਵੇ, ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕੋਈ ਸੁਪਨਾ ਹੋਵੇ। ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣੇ ਤੇ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਨੇ ਹਰ ਕੋਈ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਬਦ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਿਆਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਅਸੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੀਕ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਚੇਤਨਾ ਨਹੀ ਆਉਂਦੀ। ਚਿੰਤਨ ਨੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਹਨ। ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਤੁਰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਲੱਭਦੀ ਹੈ!ਪਰ ਅਸੀ ਗਿਆਨਹੀਣ ਅਗਿਆਨੀ ਪਰ ਵਿਖਾਵਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਆਪ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰਦੇ ਹਨ।

ਕੁੱਝ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾ ਬਾਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਾਨਣ ਦਾ ਛਿੱਟਾ ਉਹ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਮਸਤਕ ਦੀ ਝੋਲੀ ਅੰਦਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਲੜਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਉਹੀ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮੋਹ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮੋਹ ਉਹ ਹੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀਸ ਤਲੀ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਅਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਸੀ ਜਦੋ ਦਿਨ ਨੂੰ ਰਾਤ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਿਨ ਸਮਝਣ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੇ ਸੂਚਕ ਹਨ। ਕਈ ਇਨਾਂ ਮੀਲ-ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸਮਝ ਕੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਗੰਦਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ। ਮੰਜ਼ਿਲ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਬੜਾ ਕੁੱਝ ਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗਵਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਭਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਭਟਕਣਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਸਦਾ ਚੈਨ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਨਹੀ ਦਿੰਦੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਫਿਲਾਸਫ਼ਰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਮੋਮਬੱਤੀ ਵਾਂਗ ਜਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਅਸੀ ਤਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬੱਲਬ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਨਕਲ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀ ਖ਼ੁਦ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਦਾ ਕੰਨੀਂ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਝ ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਜਕ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਕੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋ ਧਨ ਤੇ ਸਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਬਣਦੇ ਹਾਂ । ਸਾਡੇ ਤੇ ਬਹਿਰੂਪੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਲਈ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਸਗੋਂ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਜਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਗੋਂ ਨਕਲਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰ ਵਧਦਾ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਨੇਰ ਢੋਂਹਦੇ ਹਾਂ । ਸਿਰਜਕ ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੀੜੇ ਵਰਗੇ ਰੇਸ਼ੇ ਹੋਣ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੱਪੜਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕੱਪੜਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਗਜ਼ ਕਾਲੇ ਕਰਨੇ ਔਖੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਬੜਾ ਔਖਾ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਗੋਤਾ ਉਹੀ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਰਨ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦਰਿਆ ਅੰਦਰ ਉਹੀ ਠਿੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਤਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਤੈਰਾਕੀ ਲਾਉਣੀ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ, ਮੋਤੀ ਬਣਾਉਣੇ ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਅੰਦਰ ਉਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦਾ ਮਾਰਗ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਪੈਂਦਾ । ਕੱਲਿਆਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ! ਕਾਫਲਾ ਸੰਗਤ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਜਿਹੜੀ ਪੰਗਤ ਤੇ ਲੰਗਰ ਤੱਕ ਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਕੰਢੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਪਨੇ ਤਾਂ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਮੁੰਦਰ ਅੰਦਰ ਛੁਪੇ ਰਹੱਸਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਲੈਣ ਤੇ ਹੁਲਾਰਾ ਲੈਣ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਾਇਆ ਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਪੂਰੇ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਗਿਆਨੀ, ਮਹਾ ਪੁਰਸ਼ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬਨਣ ਲਈ ਤਪ ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਨਹੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਵਿਦਵਾਨ, ਉਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਦਾ ਬਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚ ਮਧਾਣੀ ਨਾਲ ਰਿੜਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਰਿੜਕਣਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀ ਆਉਂਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਰਿੜਕਣਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਖਿਡਾਰੀ ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੂਰਜ, ਚੰਨ ਤੇ ਸਿਤਾਰੇ ਜਿਹੜੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਹਨੇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਵੰਡਿਆ ਵਧਦਾ ਹੈ! ਪਰ ਗਿਆਨੀ, ਧਿਆਨੀ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਗਿਆਨ ਵੰਡ ਦੇ ਸਗੋਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਵੰਡਿਆ ਵੀ ਤੇ ਦੂਰ ਪਿਆ ਸੰਭਾਲਿਆ ਵੀ ਤੇ ਪੋਥੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ.ਗੁਰੂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਲਵਾਰ ਵੀ.ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ ਵੀ ਸੀਸ ਲਏ ਵੀ ਪਰ ਅਸੀ ਸਭ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਾਂ ! ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਅਗਿਆਨ ਦੀ ਆਧੀ ਆਈ ਹੋਈ !

ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸੂਰਜ ਹਨ? ਜਿਹੜੇ ਹਨੇਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਲੜਦੇ ਹਨ? ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋ ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਹਨੇਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਹਨੇਰ ਨੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਸੂਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਨੇਰ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹਨੇਰ ਵੰਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਨੇਰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਲ ਉਸਦਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਸਤੂ ਹੋਵੇ। ਵਸਤੂਆਂ ਕੋਈ ਸਿਰਜਣਾ ਨੀ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਵਿਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕੁਦੇਸਣਾਂ ਵਾਂਗ। ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੋ ਚਾਨਣ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਅਸੀ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਲਿਤਾੜਦੇ ਹੋਏ, ਭੱਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨੇਰ ਵੱਲ। ਇਹ ਹਨੇਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਸੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮੇ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ .ਪੁਜਾਰੀ, ਵਪਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀ ਸੁਕਰਾਤ ਬਣੀਏ? ਅਸੀਂ ਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਟਕ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਹਾਂ । ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਦੁਖ ਭੋਗਦੇ ਹਾਂ । ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦਾ ਫਰਾੜ ਨਹੀ ਸਮਝ ਸਕੇ? ਇਹ ਸੱਤਾ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਪੈਂਦਾ ਕੀਤਾ ਭਰਮ ਹੈ ! ਭਰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ! ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀ ਸਵਰਗ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ! ਅਸੀ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ! ਜਦ ਕਿ ਰੱਬ ਦਾ ਕੋਈ ਰੂਪ ਨਹੀ ! ਅਸੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਤੇ ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਬਣਕੇ ਅਸੀ ਕੋਹਲੂ ਦੇ ਬਲਦ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਗੇੜੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਦੌੜ ਕਦੋ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇਗੀ? ਹਾਂ! ਇਹ ਭਟਕਣਾਂ ਤੇ ਦੌੜ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀ "ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੁੜਾਂਗੇ..ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਜ਼ਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਕਰਾਂਗੇ .ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ! ਸੁੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਖੁਦ ਬਲਿਆ ਚਾਨਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਗਿਆਨ, ਸਮਝ ਚੇਤਨਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੇ ਦੇਣੀ ਹੈ! ਪਰ ਲੋੜ ਇਹ ਵੀ ਪੁਸਤਕ ਕਿਹੜੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੈ.ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹਲ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੈ! ਆਓ ! ਸ਼ਬਦ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰੀਏ.ਗਿਆਨ ਦੇ ਮੋਤੀ ਹੀਰੇ ਲੱਭੀਏ !

ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਨੀਲੋਂ
94643-70823

CANADIAN TRUCK TRAINING CENTRE

ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

* ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਰਿਟਨ ਟੈਸਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ,
* ਕੰਮ ਲੱਭ ਕੇ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਗਰੰਟੀ

Approved private career college, Training Classes for Air Brakes, Dangerous Goods & Log Book

7270 Torbram Road, Unit 2 & 3
Mississauga (Torbram & Drew)
905-673-7200
416-294-1662

UNIVERSAL MORTGAGES
CALL MUNISH TEGI
Mortgage Agent Level 1
LIC# M14000011
BROKERAGE LIC# 10039
416-317-3487
Need to refinance or payout an existing mortgage?
WE'VE SOLUTION FOR ALL YOUR MORTGAGE NEEDS

ਭੰਡਾਲ ਬੇਟ ਤੋਂ ਕਲੀਵਲੈਂਡ :
ਡਾ.ਭੰਡਾਲ ਦਾ ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਭੰਡਾਲ ਕੱਚੇ ਤੇ ਪੱਕੇ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਦਾ 'ਪਾਂਧੀ' ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵੱਸੇ ਪਿੰਡ ਭੰਡਾਲ ਬੇਟ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਬੇਟ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜਲੰਧਰ, ਗੁਰੂਸਰ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦਾ 'ਕੱਚਾ ਰਸਤਾ' ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ 'ਪੱਕੀ ਸੜਕ' ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਮੁੜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ 1970'ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਪਰੈਪ' (ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਤੋਂ ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਨੇਡਾ ਦਾ 'ਹਵਾਈ ਮਾਰਗ' ਫੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। 2003 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਪਰਵਾਸੀ' ਤੇ 'ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪੋਸਟ' ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਮੇਂ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਇਹ 'ਪਾਂਧੀ' 2015 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ 40 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਬਾ-ਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਮੁੱਖਬੰਦ ਵਿਚ ਉੱਘੇ-ਲੇਖਕ ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਜੀਵਨ-ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪਾਂਧੀ' ਆਖਿਆ ਹੈ।

ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਅਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪੀਆਂ 5 ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕਾਂ, 14 ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ 'ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਜੂਹ ਕੈਨੇਡਾ' ਵਿਚ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ 'ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਰਾਹ' ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਉਸ ਦੀ ਤੇਈਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੋ ਅਧਿਆਏ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਆਏ 'ਮਾਂ! ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਸੀ' ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਐਵਾਰਡ' ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਛੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਚੁੱਕੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਤੇ ਐਵਾਰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਇਨਾਮ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ "ਮਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਰੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧੂਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚੋ ਵੇਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਘਰ ਦੀ ਵੰਡ-ਵੰਡਾਈ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਲ੍ਹਣਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚਲਾ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕੋਠੜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਵੱਲੋ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੰਦਰਾ ਪੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲਿਆ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਵਾਇਆ ਸੀ।" (ਪੰਨਾ- 12)

ਦੂਸਰੇ ਅਧਿਆਇ 'ਬਾਪ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਤ ਕੀਹਨੇ ਕਹਿਣਾ' ਵਿਚ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ 2019 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਅਚਾਨਕ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਪ ਦੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਦੀ ਨਾੜੀ ਫਟ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਕੀ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਓਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਲੈ ਕੇ ਪਤਨੀ ਤੇ ਵੱਡੀ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਅੱਗੋ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਓਸੇ ਦਿਨ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਆਈ. ਸੀ. ਯੂ. ਵਿੱਚ 'ਕੋਮਾ' ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਹਿੱਲ ਪਏ ਬਾਪ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕਿਆਸ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੂਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ, ਕਵਿੰਟਲ ਕਣਕ ਦੀ ਬੋਰੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਟਿਕਾ ਚੁਬਾਰੇ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਪੌੜੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਧਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਕੇ ਗੱਡੇ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਬਲ਼ਦ ਦਾ ਜੂਲ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਧਰ ਕਈ ਮੀਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਦਾ ਬਾਪ ਇੰਜ ਬੇਸੁੱਧ ਤੇ ਨਿਢਾਲ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦਾ ਖੱਬਾ ਪਾਸਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਜਿੰਦ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਹਕੀਕਤ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੁੱਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਪ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਕਦੇ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ:

ਨਬਜ਼ ਦਾ ਚੱਲਣਾ
ਸਾਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਆਣਾ-ਜਾਣਾ
ਨੱਕ ਰਾਹੀ ਜਾਂਦੀ ਤਰਲ ਖ਼ੁਰਾਕ
ਗੁਲੂਕੋਜ਼ ਦੀ ਤਿੱਪ-ਤਿੱਪ
ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦਾ ਹਿੱਲਣਾ
ਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਅੱਖ ਦਾ ਝਪਕਣਾ
ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ (ਪੰਨਾ – 36)

ਬਾਪ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਟਰੇਂਡ ਨਰਸ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਗੁਲੂਕੋਜ਼ ਦੀ ਡਰਿੱਪ, ਆਕਸੀਜਨ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ 31 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਬਾਪ ਨੂੰ ਧੁਰ-ਦਰਗਾਹੋਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਨੂੰ ਬਾਪ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਬੋਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ :

ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਆਇਆ ਹਾਂ
ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ
ਪੀਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਨੇ
ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਸਿਮਰਤੀਆਂ 'ਚ
ਗਵਾਚ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਬਿੜਕ
ਮੇਰੀ ਨਮ-
ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਤੋੜਦੀ ਹੈ
ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਘਰ ਵੜਦਾ ਬਾਪ
ਬੋਝੇ 'ਚੋ ਅੰਬ ਕੱਢ
ਮੈਨੂੰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ :
"ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਤੂੰ ਆਇਆ ਹੋਵੇਂਗਾ
ਤੈਨੂੰ ਖੂਹ ਵਾਲੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਅੰਬ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹਨ
ਅੱਜ ਇੱਕ ਅੰਬ ਲੱਭਾ ਸੀ
ਲੈ ਫੜ੍ਹ, ਚੂਪ ਲੈ।"
ਤੇ ਮੈਂ ਬਾਪ ਦੇ ਝੁਰੜੀਆਂ ਭਰੇ
ਕੰਬਦੇ ਹੱਥੋਂ ਅੰਬ ਫੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ...
ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਮੇਰਾ ਬਾਪ
ਮਾਂ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪੰਨਾ : 47-48)

ਅਗਲੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਲੋਚਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬੂਹੇ- ਬਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਆਪਣੇ ਚੁਬਾਰੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਉਸ ਦਾ 'ਸਟੱਡੀ-ਰੂਮ' ਤੇ 'ਬੈੱਡ-ਰੂਮ' ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਵਦਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਦੇ ਕੇ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਵੇਲੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਡੰਗਰਾਂ ਨੂੰ ਨਲ਼ਕਾ ਗੇੜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਡਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਸਤਾਦ ਉੱਘੇ ਕਵੀ ਹਰਭਜਨ ਹੁੰਦਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਹੀ ਮਿਹਨਤੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, ਰਤਨ ਚੰਦ ਤੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦਾਸ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੋਰੀਆਂ ਤੇ ਤੱਪੜਾਂ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੇ ਮਿਡਲ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਮਿੱਤਰ ਭੰਡਾਲ ਨੇ ਨੌਂਵੀ ਤੇ ਦਸਵੀਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਅੱਪਗਰੇਡ ਹੋਏ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਧਾਲੀਵਾਲ ਬੇਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜੁਆਨ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਣਧੀਰ ਕਾਲਜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਚ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਪਰੈਪ' ਦੇ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਮੈਟ੍ਰਿਕ 'ਚ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਦਾਖ਼ਲਾ ਤਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗੇਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗੀ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਆਰਟਸ ਗਰੁੱਪ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਰ ਆਸਾਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਹ 'ਮੌਜ' ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਨਾ ਮਾਣੀ ਜਾ ਸਕੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਕਾਲਜ ਆ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਹੁਕਮ "ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼, ਜੇਕਰ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਇੰਸ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੜ੍ਹ ਆਪਣਾ ਬਸਤਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਬਾਪ ਨਾਲ ਹਲ਼ ਦੀ ਜੰਘੀ ਫੜ੍ਹ ਤੇ ਵਾਹੀ ਕਰ", ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁੜ ਸਾਇੰਸ ਵੱਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ।

ਇੱਥੇ ਹੀ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੁਚਿੱਤੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਅਮ ਤੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲੰਘਣ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਜਾਣ ਕਰਕੇ 'ਪਰੈਪ' ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂੜੀ ਖਿਲਾਰਦਿਆਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹੰਝੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦਾ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਭੰਡਾਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ ਅੱਗੋਂ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਠਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਮੈਰਿਟ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਹਿਮ ਅਧਿਆਇ 'ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦਾ ਵਰਦਾਨ' ਵਿੱਚ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਬਿਆਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦਾ ਅਗਲਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਸੁਧਾਰ ਵਿਖੇ ਰੈਗੂਲਰ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੈੱਕਚਰਾਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਮਸਾਂ ਹੀ ਰਵਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ 'ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ' ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੱਖੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਫ਼ਾਰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀ.ਐੱਡ. ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਰੜ 'ਚ ਸਾਬਤ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸਾਲ-ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਐਡਹਾਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਕਾਲਜ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੁਰੱਖ਼ਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਲੀਹੋਂ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਸਹਿਕਰਮੀ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਹਰਬੰਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਡੱਕੋ-ਡੋਲ਼ੇ ਖਾਂਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹੇ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁੱਕਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾ. ਜਗਤਾਰ, ਡਾ. ਦੀਦਾਰ, ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਮਹਿਰੋਕ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਵਰਗੇ ਸੁਹਿਰਦ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਰਣਧੀਰ ਕਾਲਜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਬਦਲੀ ਉਸ ਦੀ ਰਣਧੀਰ ਕਾਲਜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਬਦਲੀ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਜੀਵਨ-ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਫਿਰ 'ਰਵਾਂ' ਤੋਰਦੀ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਤੇ ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਵਿੱਕ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜੂਨੀਅਰ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਮਿੱਤਰ ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਪੀਐੱਚ.ਡੀ. ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁੱਝਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਛੁੱਟੀ ਲਏ ਬਗ਼ੈਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਫ਼ਿਜ਼ਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਤਜਰਬੇ ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਪਣੇ ਨਿਗਰਾਨ ਦੋਸਤ ਡਾ. ਥਿੰਦ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜਿੱਥੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਨਵੋਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਗਾਊਨ ਪਾ ਕੇ ਪੀਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੱਧਰ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਘਰੇਲੂ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਖੁਰਾਨਾ ਦੇ ਸੁਹਿਰਦ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਧੂਰੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਪੀਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀ ਇਹ ਡਿਗਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ' ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਸਿਰੜੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਿਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ ਹਰ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾ-ਕਾਇਦਗੀ ਨਾਲ ਛਪਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤਾਂ ਰਸਦਾਇਕ ਹੈ ਈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਕਾਵਿ-ਮਈ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਓਰੀਐਂਟਲ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਝੰਗ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਨਾਬੀਲਾ ਰਹਿਮਾਨ ਦਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਭੰਡਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਨਸਰੀ-ਨਜ਼ਮ ਲਿਖਦੇ ਹੋ।" (ਪੰਨਾ-162)

ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
+1 647-567-9128

ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਵਾਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਥਾਹ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਕਿਰ-ਕਿਰ' ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ ਤੇ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਬਾ-ਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਕਥਨ ਹੈ, "ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਜੋਗੀ ਵਾਲ਼ਾ ਹੋਕਰਾ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾਉਣੇ ਨੇ ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਕੋਰੇ ਵਰਕਿਆਂ 'ਤੇ ਫ਼ੈਲੀ ਅਜਿਹੀ ਇਬਾਰਤ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਦੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਇਬਾਦਤ ਬਣਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋ ਸਕੇ।" (ਪੰਨਾ-165)

ਰੱਬ ਕਰੇ! ਉਸ ਦਾ ਇਹ 'ਸਫ਼ਰ' ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇ। ਨਾਲੇ ਹੁਣ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਕੱਚੇ ਪੱਕੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 'ਫ਼ਰੀਵੇਜ਼' (ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 'ਹਾਈਵੇਜ਼') 'ਤੇ ਸਪਾਟ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਬੰਦਿਸ਼ ਹੈ। ਅੱਸੀ-ਅੱਸੀ, ਨੱਬੇ-ਨੱਬੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਆਯੂ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਖ਼ਸ਼ੇ। ... ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਹ 'ਕੱਚਾ ਪੱਕਾ ਸਫ਼ਰ' ਇੰਜ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇ।

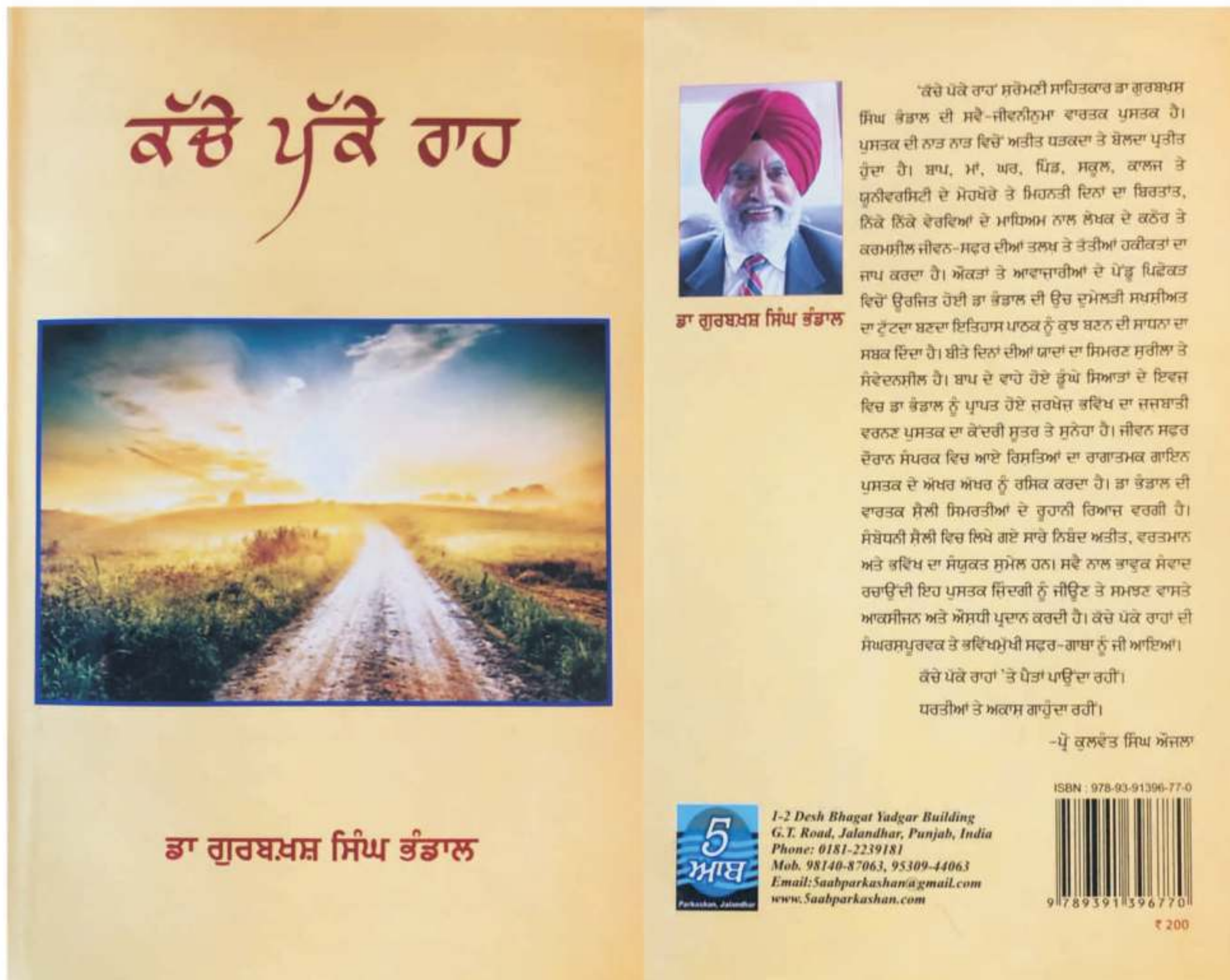

ਕਮਰ ਦਰਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਜਾਣ ਲਾਓ ਇਹ ਫਾਰਮੂਲਾ

ਨਾ ਰਹੇਗੀ ਅਕੜਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਕੜਨ

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੈਠਣ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਅਕਸਰ ਕਮਰ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬੈਠਣ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਲੇਟਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਕਮਰ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਸਮੱਸਿਆ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ 'ਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਓ:-

1. ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਝੁਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਆਪਣੀ ਕਮਰ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਬੈਠਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਤੇ ਝੁਕਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਠੀਕ ਰੱਖੋ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਨਾ ਰਹੋ। ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਸਣ ਬਦਲਦੇ ਰਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਲੱਤ 'ਤੇ ਭਾਰ ਪਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲੱਤ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿਓ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਲੱਤ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿਓ। ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉੱਥੇ 5 ਮਿੰਟ ਬੈਠੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚਲੋ।

2. ਸਟ੍ਰੈਚਿੰਗ ਕਰੋ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਫਤਰ 'ਚ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬੈਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ 2 ਮਿੰਟ ਸੈਰ ਕਰੋ। ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਸਟ੍ਰੈਚਿੰਗ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਦਰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਸਟ੍ਰੈਚਿੰਗ ਨਾ ਕਰੋ, ਸਗੋਂ ਸੈਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਯੋਗਾ ਕਰੋ।

3. ਮਾਨੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖੋ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਡੈਸਕਟਾਪ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮਾਨੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖੋ। ਕੱਦ ਇੰਨਾ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਝੁਕਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੰਨਾ ਕਿ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕਮਰ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਨੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੈਪਟਾਪ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਲੈਪਟਾਪ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੁਰਸੀ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਰਸੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਦੇਵੇ।

4. ਸੌਣ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਸਹੀ ਰੱਖੋ

ਕਮਰ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੌਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੈੱਡ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸੌਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵੇਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮਰ ਅਕੜਾਅ ਜਾਂ ਤੰਗ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਰਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਖ਼ਤ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੌਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੱਦੇ 'ਤੇ ਸੌਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਟਾਈ ਨਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਰਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਗੱਦੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਦਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਗੱਦੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੌਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇੱਕੋ ਪਾਸੇ ਨਾ ਸੌਂਵੋ। ਪਾਸੇ ਬਦਲਦੇ ਰਹੋ।

5. ਬੈਠ ਕੇ ਚੁੱਕੋ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਚੁੱਕਣੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਝੁਕ ਕੇ ਨਾ ਚੁੱਕੋ। ਕਿਸੇ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਝੁਕਣ ਨਾਲ ਪਿੱਠ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਲਿਪਡ ਡਿਸਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਾਰੀ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਚੁੱਕੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦਾ ਭਾਰ ਕਮਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ।

ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ 'ਚ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ

- ਵਿਟਾਮਿਨ ਡੀ ਲਓ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 30 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੋ।
- ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ, ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ, ਅੰਡੇ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ12 ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਾਓ-ਹਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਓ

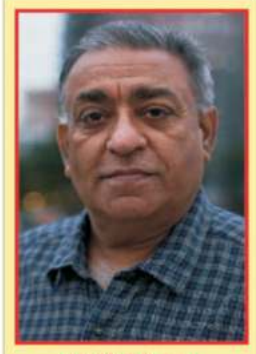

Anil Dheer
Columnist. Alternative Therapist, Social Activist. Health Educator Award winner; Certified in: GNT Diseases 2023 (W.H.O) Air Pollution n Health 2023 (W.H.O) Monkey-pox Virus: Health Emergencies programme (W.H.O) PHR-UNICEF Covid Variants-Vaccine-specific resources & IPC (W.H.O)

"ਵਿਸ਼ਵ ਟੀਕਾਕਰਨ ਵੀਕ 2024 ਟੀਕਾਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਲਈ, ਹੱਲ ਲੱਬਣ 'ਤੇ ਜਾਗਰੁਕ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਟੀਕਾਕਰਨ ਲਾਈਫ ਵਿੱਚ ਖਤਰਨਾਕ ਛੂਤ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਗਰ ਸਾਧਨ ਹੈ" - ਅਨਿਲ ਧੀਰ, ਕਾਲਮਨਿਸਟ, ਥੈਰਾਪਿਸਟ, ਹੈਲਥ ਐਜੂਕੇਟਰ ਅਵਾਰਡ ਵਿਜੇਤਾ, ਸੋਸ਼ਲ ਐਕਟੀਵਿਸਟ

ਹੈਲਥ ਮੀਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ : ਵਿਸ਼ਵ ਟੀਕਾਕਰਨ ਵੀਕ 2024 ਦੌਰਾਣ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਗਰੁਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਦੂਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵੇਰੀਏਂਟਸ, ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਕਾਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਵੱਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਟੀਕਾਕਰਨ ਵੀਕ 2024 ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਟੀਕੇ ਸਾਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਟੀਕਾਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਭੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਵੇਰੀਐਂਟਸ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਲਈ ਚੁਣੋਤੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੋਵਿਡ-ਵੇਰੀਐਂਟਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ 1,2,3, ਅਤੇ ਚੋਥੀ ਡੋਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਆਂਕੜਾ ਵੀ ਘੱਟਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ ਵੈਕਸੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਟੀਕਾਕਰਨ ਹਫਤੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਛੂਤ ਵਰਗੀਆਂ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬਨ 21 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਟੀਕਾਕਰਨ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਛੂਤ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਟੀਕਿਆਂ ਨੇ ਦੁਨਿਆ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਹੈ। ਇਮਊਨਿਟੀ ਲਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਵੈਕਸੀਨ, ਟੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ, ਟੀ ਬੀ, ਬਚਪਨ ਦੇ ਰੋਗ ਖਸਰਾ ਵਗੈਰਾ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਬੇਹਤਰ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ।

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਟੀਕੇ:

ਬੈਕਟੀਰੀਆ, ਵਾਇਰਸ 'ਤੇ ਵੇਰੀਐਂਟਸ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ 'ਤੇ ਬਚਣ ਲਈ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਚਿੱਟੇ ਸੈੱਲ, ਮੈਕਰੋਫੇਜ, ਬੀ-ਲਿੰਫੋਸਾਈਟਸ ਅਤੇ ਟੀ ਲਿੰਫੋਸਾਈਟਸ, ਟਿਸ਼ੂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜ਼ਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਟੀਕੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਡਿਪਥੀਰੀਆ, ਹੀਮੋਫਿਲਸ ਇਨਫਲੂਐਨਜ਼ਾ, ਹਿਪੇਟਾਈਟਸ ਏ-ਬੀ; ਸ਼ਿੰਗਲਸ; ਸੈਕਸ-ਰੋਗ ਐਚਪੀਵੀ; ਮੀਸਲਜ਼; ਦਿਮਾਗੀ ਰੋਗ ਮੇਨਿੰਨਗੋਕੋਕਲ; ਮੰਮਪਸ; ਕੁਕਰ ਖਾਂਸੀ; ਨੀਉਮੋਕੋਕਲ; ਰੋਟਾਵਾਇਰਸ, ਰੂਬੇਲਾ, ਟਿਟਨਸ, ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮਐਮ ਆਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵੈਕਸੀਨ; ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਟੀਡੈਪ ਅਤੇ ਫਲੂ ਵੈਕਸੀਨ; ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਪੇਟਾਇਟਸ ਬੀ; ਡੀਟੀਏਪੀ; ਹਿਬ; ਪੋਲਿਓ(ਆਈਪੀਵੀ); ਪੀਸੀਵੀ-13; ਅਤੇ ਆਰਵੀ; ਚਿਕਨਪੋਕਸ; ਐਚਪੀਵੀ; ਮੈਨਏਸੀਡਬਲਿਉ ਵਾਈ;ਅਤੇ ਮੈਨ ਬੀ; ਅਚਏਐਚਵੀ; ਐਲਜ਼ੈਡਵੀ; ਆਰਜ਼ੈਡਵੀ; ਐਚਪੀਵੀ ਵੈਕਸੀਨ; ਆਈਵੀ-3; ਐਲਏਵੀ3-4; ਪੀਅਨ ਈਯੂ ਸੀ-10, 13, ਪੀਐਨਈਯੂ ਪੀ-23; ਰੋਟ-5 ਅਤੇ ਰੋਟ-1 ਵਗੈਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵੇਰੀਐਂਟਸ, ਵਾਇਰਸ-ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਇਮਿਊਨ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਗੇ ਲਿਖੇ ਉਪਾਅ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ: ਫੇਫੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਾਹ ਲਵੋ-ਰੋਕੋ-ਛੱਡਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਰੋ। ਯੋਗਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਾਨਾਯਾਮ, ਕਪਾਲਭਾਤੀ, ਤੇ ਮੂੰਹ ਅੰਦਰ ਹਵਾ ਭਰੋ ਤੇ ਛੱਡੋ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਨ।

ਐਂਟੀ-ਆਕਸੀਡੈਂਟ ਡਾਰਕ ਗ੍ਰੀਨ ਮੋਸਮੀ ਰੰਗਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਬ੍ਰੋਕਲੀ, ਪਾਲਕ, ਕੇਲ, ਐਵੋਕੇਡਾ, ਬੀਟਰੂਟ, ਬੈਂਗਨ, ਛੱਲੀ-ਸਵੀਟ ਕੋਰਨ, ਗਾਜ਼ਰ, ਸ਼ਕਰਕੰਦੀ, ਮਸ਼ਰੂਮ, ਨਿੰਬੂ,ਤੇ ਮਿਕਸ ਵੇਜ਼ੀਟੇਬਲ ਸੂਪ, ਅਤੇ ਫੱਲ ਬਲੂ ਬੇਰੀਜ਼, ਲਾਲ-ਹਰੇ- ਕਾਲੇ ਅੰਗੂਰ, ਪਰੂਨ, ਰੇਸਿਨ, ਖਜੂਰ, ਚੇਰੀਜ਼, ਲਾਲ ਬੈਲ-ਪੀਪਰ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰੋ।

* ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਤਾਜ਼ਾ ਜਿੰਜ਼ਰ ਜੂਸ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਵੋ।
* ਸਟ੍ਰੈਸ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਡੇਲੀ 8 ਘੰਟੇ ਨੀਂਦ ਜਰੂਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
* ਤਾਜ਼ੀ ਹਲਦੀ ਦਾ ਸਲਾਦ ਵਿੱਚ ਖੀਰਾ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੁਕੂਮਬਰ, ਲੇਟਸ, ਲਾਲ ਪਿਆਜ਼, ਚੁਕੰਦਰ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਓ।
* ਸਵੇਰੇ ਜ਼ਾਗਦੇ ਹੀ ਲਸਨ ਕਲੋਵ 1, ਅੱਧਾ ਚਮਚ ਹਲਦੀ ਪਾਓਡਰ 1 ਕੱਪ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ।
* ਵਾਇਰਸ-ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਪਰਸਨਲ ਹਾਈਜ਼ੀਨ ਦਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ।
* ਡਾਰਕ-ਚਾਕਲੇਟ, ਗ੍ਰੀਨ-ਟੀ, ਸੈਸਮੇ ਤੇ ਸਨਫਲਾਵਰ ਸੀਡਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ। ਦੁੱਧ, ਦਹੀਂ, ਕਾਟੇਜ ਚੀਜ਼, ਪ੍ਰੋਬਾਓਟਿਕਸ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ।
* ਆਯਰਵੈਦਿਕ ਚਿਅਵਨਪ੍ਰਾਸ਼, ਔਲੇ ਦਾ ਮੁਰੱਬਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰੀਰ ਅੰਦਰ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਪੈਦਾ ਕਰੋ।
* ਸ਼ਰਾਬ, ਚੀਨੀ ਘੱਟ ਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਯਾਨਿ ਸਮੋਕਿੰਗ ਤੋਂ ਬਚੋ।
* ਮਲਟੀ-ਵਿਟਾਮਿਨ ਜ਼ਿੰਕ, ਸੇਲੀਨੀਅਮ, ਕੋਪਰ, ਫੋਲਿਕ ਏਸਿਡ, ਵਿਟਾਮਿਨ-ਏ, ਬੀ-6, ਸੀ ਅਤੇ ਈ ਆਦਿ ਸਪਲੀਮੈਂਟਸ ਮਾਹਿਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸਪਲੀਮੈਂਟਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਟੀਕਾਕਰਣ ਕਰਾਓ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਓ।

ਰਾਸ਼ੀਫਲ

ਮੇਖ : ਤੁਹਾਡਾ ਗੁੱਸਾ ਰਾਈ ਦਾ ਪਹਾੜ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁੱਸਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇ ਤੁਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਉ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਧੰਨ ਲਾਭ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿਨਾਂ ਤੁਸੀ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮੀਕਾ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲ ਨਾ ਬਣੋ। ਕੰਮਕਾਰ ਵਿਚ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਬਣੋ ਕਿਉ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਦਿਨ ਭਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਦਾਸ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਭ : ਤੁਹਾਡਾ ਗੁੱਸਾ ਰਾਈ ਦਾ ਪਹਾੜ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁੱਸਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇ ਤੁਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਉ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਹਤਰੀ ਦੇ ਚਲਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜਾਂ ਖਰੀਦਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਘਰ ਵਿਚ ਤਣਾਵ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੀਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋ ਬਚੋ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗੀਦਾਰ ਤੁਹਾਡਾ ਭੇਜਿਆ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਤੁਸੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀ ਦੇ ਪਾਉਂਦੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਉਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਜਿਆਦਾਂ ਵਿਅਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਤਹਾਡੀ ਉਦਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਮਿਥੁਨ : ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਵਾਹੁਤ ਜਾਤਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸੌਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਤੇ ਕਾਬੂ ਰੱਖੋ ਕਿਉ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਵੱਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬੇਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਨਾਲੋ ਬੇਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀ ਸ਼ਾਤ ਰਹੋ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸਮਝਦਾਰ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਅਸੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਨਾ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਦੇ ਲ਼ਈ ਤੁਸੀ ਉਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਚੰਗਾ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਵਾਪਸ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿੱਥੋ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੰਮਕਾਰ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣਾ ਖਾਲੀ ਸਮਾਂ ਮੰਦਿਰ, ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਤਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਿਰਿਆਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤਕਰਾਰ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਕਰਕ : ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹੀ ਚੱਲਣਗੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਝੁਜ਼ਲਾਹਟ ਦੀ ਵਜਾਹ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਦ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉ ਕਿ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸਭ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੋਚਣ ਸਮਝਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰੁਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਆਦਿ ਆਖਿਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਨਾ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਰਹੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਨਾ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਖਾਲੀ ਜੇਬ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆਵੋਂਗੇ। ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲੋ। ਅੱਜ ਕੰਮ ਕਾਰ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅੱਜ ਅਨੁਭਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋ ਬਾਅਦ ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਟੀਵੀ ਜਾਂ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਵਿਚ ਰੁਝ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿਨ ਵਿਚ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਹੋਣ ਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੇ ਸਭ ਚੀਜਾਂ ਸੁਲਝ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਿੰਘ : ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਤੋ ਬਚੋ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰੀਰ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਹੈ ਜਿਆਦਾਤਰ ਆਰਾਮ ਕਰੋ। ਜਿਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅੱਜ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਮਾਹੋਲ ਦੀ ਵਜਾਹ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਉਦਾਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਂਗੇ। ਰੂਪ ਅਤੇ ਸਾਹਿਸ ਦਾ ਪੱਲਾ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖੋ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਦੀ ਕੰਮਕਾਰ ਦੇ ਦੋਰਾਨ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੋਰਾਨ ਤੁਸੀ ਨਵੇਂ ਸਥਾਨਾ ਨੂੰ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਸੀ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੀ ਨਿੱਘ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕੰਨਿਆ : ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋ ਬਚੋ ਕਿਉ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਨਾਵ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦੇ ਕੇ ਸਕੂਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੋਗੇ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁਖਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਕਰੋ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸ਼ਾਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਤੋ ਬਗੈਰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਸਹਿਕਰਮੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੀਆਂ । ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿਉ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਇਕ ਕਮਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰੋਕਾਸਟਿੰਗ ਹੁਣ ਹਰ ਇਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬੋਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਲਾ : ਭਰ ਭਰ ਕੇ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾਂ ਕੈਲਰੀ ਦੀਆਂ ਚੀਜਾਂ ਖਾਣ ਤੋ ਬਚੋ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋ ਰੁਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਆਦਿ ਆਖਿਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਭੇਦ ਦਾ ਖੁਲੱਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਇਕ ਦਿਲ ਟੁੱਟਣ ਤੋ ਰੋਕੋਂਗੇ। ਜੋ ਕਲਾ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਆਪਣਾ ਕੋਸ਼ਲ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਕਈ ਨਵੇਂ ਮੋਕੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀ ਵਧੀਆ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਨ ਭਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਈ ਪੁਰਾਣਾ ਦੋਸਤ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਚਕ : ਤਨਾਵ ਤੋ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਉ। ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਹਤ ਤੋ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਤੇ ਕਾਬੂ ਰੱਖੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਅੱਜ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਮੂਡ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੰਮ ਦੀ ਅਧਿਕਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅੱਜ ਕੰਮਕਾਰ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅੱਜ ਵੀ ਤੁਸੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚੋਗੇ ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਸਖਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਵਜਾਹ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਰੱਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਉਗੇ।

ਧਨੂੰ: ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ਾਇਦ ਬੇਹਤਰੀਨ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਲਦੇ ਤੁਸੀ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਉਦਾਸ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀ ਫਜ਼ੂਲਖਰਚੇ ਕਰਨ ਤੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋ ਅੱਜ ਇਹ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਮਝ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਚਾਨਕ ਆਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੁਸੀ ਪਾਉਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਘੱਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਨਵੀ ਉਚਾਈ ਤੇ ਚੜੇਗਾ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੁਸਕਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਤਮ ਵਿਚ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਬਿਨਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਚ ਕਾਫੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤ ਜੋੜੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਰੋਮਾਂਸ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਮਕਰ : ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਸਕੂਨ ਪਾਉਗੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਮਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਬਲਕਿ ਹਰ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਕੂਨ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰੋਪਰਟੀ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਹੋ ਸਕੇ ਇਨਾਂ ਚੀਜਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋ ਬਚੋ। ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਥੋੜਾ ਸਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਉ ਕਿ ਕਠੋਰ ਜਾਂ ਅਸੁਤੰਲਨ ਸ਼ਬਦ ਤੁਹਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਾੜ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਕਿਤੇ ਖੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਦਿੱਕਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣਾ ਖਾਲੀ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕਰੋਗੇ ਪਰੰਤੂ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀ ਹੋ ਪਏਗਾ. ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਸ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੇ ਗਲਤ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁੰਭ : ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲਗਾਉ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਤੀ ਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਖਾਲੀ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਦਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੱਕੀ ਆਰਥਿਕ ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿਚ ਫਸਣ ਤੋ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਤੋਹਫੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਮਹਿਬੂਬ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਵਧੀਆ ਦਿਨ ਬਣਾਉ। ਅੱਜ ਕੰਮ ਕਾਰ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮਾਹੋਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਵਿਅਸਤ ਸ਼ੈਡਯੂਲ ਵਿਚੋ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਰਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਥੋੜੀ ਬਹੁਤ ਕਹਿਸੁਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਵਾਹਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਇਹ ਦਿਨ ਸੱਚਮੁਚ ਬਹੁਤ ਬੇਹਤਰੀਨ ਹੈ।

ਮੀਨ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦੇ ਕੇ ਸਕੂਨ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੋਗੇ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਲਈ ਸਖਤ ਮਹਿਨਤ ਕਰੋ । ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਲਚ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ। ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲੋ। ਆਪਣੇ ਪਰਟਨਰ ਤੇ ਗੌਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਅਸਤ ਦਿਨ ਭਰ ਦੇ ਚਲਦੇ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸਮਝਗੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਏਗਾ।

“ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ”

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਿਉਂਦਾ ਸੀ/ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨੀ ਦੇਖੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਧ/ਸੰਤ ਗੁਰੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਤਬਕੇ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਗਲਬਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਅਕਸਰ ਸੁਣਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਫਲਾਂ ਫਲਾਂ ਪਿੰਡ ਬੈਠਾ ਸੰਤ ਬੜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਈਏ'। ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਈ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਬਾਲ ਬੁੱਧੀ ਜੁ ਸੀ। ਇਸ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ' ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਹੀ ਵਕਤ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਸਾਧੂ-ਸੰਤ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਸੰਗਠਿਤ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਏ ਹਨ।

ਪਿੰਡ ਦੇ ਗਿਰਦ ਡੇਰੇ ਹੀ ਡੇਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਵਿੱਚ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੁਣ ਯਾਦ ਨਹੀ ਆ ਰਹੇ, ਦੋ ਕੁ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੀ ਕਾਫੀ ਰਹੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ (ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਪੰਜ ਹਨ) ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹਟਵੇਂ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਵਿੱਚ 'ਲੈਚੀ ਦਾਸ' ਸਾਧ ਨੇ ਕੁੱਲੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਆਪ ਕੁੱਲੀ ਕੀ ਪਾਈ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਚਪਟਿਆਂ ਨੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਦੇ ਛਿਪਾ ਨਾਲ ਕਦੇ ਕਦੇ 'ਲੈਚੀ ਦਾਸ' ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਾ - 'ਚੱਲ ਪਾੜ੍ਹਿਆ ਤੈਨੂੰ ਹਵਾਖੋਰੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆਈਏ, ਟੰਗਾਂ ਮੋਕਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।' ਉਹ ਸਾਧ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਸਾਧਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਲ-ਜਲੂਲ ਜਿਹਾ ਬੋਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਭਗਤ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪੂਰਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਲੈਚੀ ਦਾਸ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਛਲਝਾਤ ਮਾਰਿਆਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ 'ਰਜਨੀਸ਼' ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਚਾਰੀਆ ਰਜਨੀਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕ੍ਰਿਤ 'ਸੰਭੋਗ ਤੋ ਸਮਾਧੀ ਤਕ' ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ... ...।

ਉਸ ਦਿਨ ਤੋ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਢੋਂਗੀ ਹੱਦੋ ਪਰੇ ਬੁਰਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਅਣਭੋਲ ਹਰੀਜਨ ਦੜੇ-ਸੱਟੇ ਲਵਾ ਕੇ ਗਰੀਬ ਤੋ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

'ਪਨੀਥਰੀ' ਨਾਂ ਦੇ ਟੋਭੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋ ਵੱਡਾ ਡੇਰਾ ਸੀ। ਡੇਰਾ ਅਖੌਤੀ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ-ਘਾਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਲੈਚੀ ਸਾਧ ਦੀ ਛਪਰੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਡੇਰਾ ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਛਾਂ ਵਾਲੇ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਹੱਟੇ-ਕੱਟੇ 'ਰੋਡੇ ਬਾਬੇ' ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਮੂੰਹ-ਸਿਰ 'ਤੇ ਵਾਲ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ 'ਰੋਡਾ ਬਾਬਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਡੇਰੇ ਦੀ ਹਲਟੀ 'ਤੇ ਥੱਕੇ-ਟੁੱਟੇ ਕਿਸਾਨ-ਜਿਮੀਦਾਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਆਰਾਮ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ। ਵਿਹਲੜ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੁਣਦੇ ਤੇ ਦੁੱਧ, ਚਾਹ, ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ। ਅਖੌਤੀ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਲਈ ਉਹ ਵਰਜਿਤ ਖੇਤਰ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੀ। ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋ ਲੰਘਦਿਆਂ ਉਹ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਪਰਨਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਝੁਕ ਕੇ 'ਰਾਮ-ਰਾਮ' ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਥੁੱਕਦਾ ਹੋਇਆ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ।

ਇਸ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਹਲੜ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਲਿਖਾਂ, ਇੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਕਿਰਤੀ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। 1966 ਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਉਹ ਸੰਗਰੂਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਿਓ-ਪੁੱਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਧਨ ਕਮਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਢਿੱਡ ਭਰਦੇ। ਉਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਵੜੇ। ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਤੂੰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚੋਂ ਫਸਟ ਆਵੇਂਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਪੜ੍ਹਨਾ ਛੱਡ ਦੇ।”

ਅਸੀਂ ਕਈ ਦੋਸਤ ਬੈਠੇ ਸੀ, ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਟੱਡੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ, “ਹੈਂ! ਬਾਬਾ ਹੱਥ ਵੀ ਦੇਖਦੈ? ਸਭ ਨੇ ਹੱਥ ਮੋਹਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹੱਥ ਨਾ ਦੇਖਿਆ। ਉਹਨੇ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਿੰਨੇ ਆਨੇ ਨੰਬਰ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਆਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਆਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ - ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਠ ਆਨਿਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਸੀ 50%। ਖ਼ੈਰ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਫਸਟ ਹੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਬਜੈਕਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਠੀਕ ਹੀ ਰਹੀ। ਰਿਜ਼ਲਟ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾਉਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਲੱਡੂ ਖਾਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੱਸੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਮੰਗ ਕੇ ਪੀ ਲਿਆ। ਪਿਛਲਝਾਤ ਮਾਰਿਆਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮਾ ਉਸ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਤ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੰਤ ਸੀ।

ਹੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ 'ਰੋਡਾ ਬਾਬਾ 'ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ? ਉਪਰਲੇ ਵਾਕਿਆਤ ਤੋ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕੁ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਸਹਿਜ-ਪਾਠ ਲਈ 'ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਦਾ ਸਰੂਪ ਲੈਣ ਲਈ ਬਾਪੂ ਜੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, “ਬੀੜ ਚਮਾਰਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ।”

ਬਾਪੂ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੋਸ ਜ਼ਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਸਾਧਾ, ਜਿਹੜਾ 'ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰ' ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ।” ਗੱਲ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੰਦਾ ਸਾਧ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੋਹ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ-ਕਸਬੇ ਛੱਡ ਕੇ ਮਹਾਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਲੱਗਾ। ਪੰਤਾਲੀ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਬੇ (ਹੁਣ ਮੁੰਬਈ) ਗਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰ ਖੁਰਕਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਸਭ ਮੂੰਹ ਲਟਕਾਈ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉੱਥੇ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਆਮ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਚਨ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਚੱਕੀ ਰਾਹਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਦਰ ਵੀ ਘੁਸਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦਾ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਤਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਟਿਕਟ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਹੋਰ ਵੀਹ ਸਾਲ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇ-ਇਨਕਲਾਬ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਡੇਰੇ ਤਕਰੀਬਨ ਖਤਮ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰਾਂ, ਦਫਤਰਾਂ, ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਗਤਾਂ-ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰਵਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਰ ਗੁਰੂ ਰੂਪੀ ਸਾਧ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੇਲੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਹ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਰਾਹੀਂ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਆਮ-ਆਦਮੀ ਲਈ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋਣਾ।

ਮੇਰੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸੰਤ ਦੇ ਕਈ ਭਗਤ ਸਨ। ਇੱਕ ਚੇਲਾ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਪੈ ਗਿਆ, ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਬਾਪੂ' ਦੇ ਨੇੜਿਓਂ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੇ ਹਨ।ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਵੀ ਦਾਵਾਵਾਂਗਾ, ਬੱਸ ਤੁਸੀ ਜਾਣ ਲਈ ਹਾਂ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਈ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕਲੀ ਬਾਪੂਆਂ, ਪਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਮਾਤਹਿਤ ਐਨਾ ਢੀਠ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਜਾਣ ਲਈ ਹਾਮੀ ਭਰ ਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਈ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਭਗਤ ਨੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਕਰ ਰਹੇ 'ਬਾਪੂ' ਦੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿੱਚ ਮੂਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬਿਠਾਇਆ। ਸਪੀਕਰ ਤੋਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬ 'ਬਾਪੂ ਜੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੁਣਨ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਬਾਪੂ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਇੱਕ ਦਮ ਮੇਰੇ ਮਹਿਕਮੇ ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਬਦਖੋਈ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਸਕਿਆ, ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਸਕਦਾ। ਬਾਪੂ ਦੇ ਬੋਲ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ 'ਤੇ ਹਥੌੜੇ ਵਾਂਗ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੜਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਠ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਾਂ, “ਬਾਪੂ! ਅਧਿਆਤਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ, ਪਦਾਰਥ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਵਾਸਤਾ? ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਰਗੀਆਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਝਾੜ ਝੰਬ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦੇ ਡਰੋਂ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ। ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਆਪਣੇ ਮਤਹਿਤ 'ਤੇ ਤਰਸ ਵੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਵੀ।

ਦਫਤਰ ਆ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਤਹਿਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਰੱਬ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹ 'ਬਾਪੂ ਜੀ' ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਜੇਲ੍ਹ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਮਤਹਿਤ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਦਿਸ ਪਿਆ। ਉਹ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਛੁਪਦਾ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੁਕਿਆ ਨਹੀ ਸੀ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਪੂ ਜੀ ਕਿੱਥੋ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ? ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਗਿਆ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਭੋਗ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲਾ-ਗੇਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ-ਸੁਖ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੱਠ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਭੂਆ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਕਾਹਦਾ ਹਾਲ ਐ ਬਈ, ਪਿਤਾ ਜੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਨੇ, ਬੱਸ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਲਦੀ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੀਏ।”

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਵੀਰ ਜੀ, ਫੁੱਫੜ ਜੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਅਜੇ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹੜੇ 'ਪਿਤਾ ਜੀ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ?” ਉਸ ਨੇ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਤਵੀਤ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਦੀ ਫੋਟੋ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। 'ਪਿਤਾ ਜੀ' ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਭਗਤ 'ਪੁੱਤਰਾਂ' ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀਰ ਕੀ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇ! 'ਪਿਤਾ ਜੀ' ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੀ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਂਝ ਇਹ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰ ਜੁੜੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਤ-ਲੋਕ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਇਹ ਬਾਬੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। 12 ਅਪਰੈਲ 2024 ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਯੋਗ-ਗੁਰੂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਫੋਟੋ ਨੇ ਖਿੱਚਿਆ। ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਰਕਾਰੇ-ਦਰਬਾਰੇ ਉੱਪਰ ਤਕ ਹੈ। ਯੋਗ-ਗੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗ ਮਾਰਗ ਦੇ ਇਹ ਪਾਂਧੀ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਹਨ। ਪੂਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬੇ ਇਸ 'ਟਿੱਚ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ' ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ। ਬਿਰਤਾਂਤ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ - ਕੇਰਲ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਡਾਕਟਰ ਕੇ ਵੀ ਬਾਬੂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੋ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬਾਬੇ ਦੀ ਇਸ ਟਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ (ਆਰ ਟੀ ਆਈ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕੁਨ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮਰੀਜ਼ ਆਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰੋ ਉਸ ਨੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਅ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਯੂਸ਼ ਮਨਿਸਟਰੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਚਾਰਾਜੋਈ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। (1) ਦੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਮੈਜਿਕ ਰੈਮਿਡੀਜ਼ ਐਕਟ 1954, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 54 ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਰੋਗ ਜਾਂ ਹਾਲਤ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰਤੀਆ ਇਲਾਜ, ਰੋਕਥਾਮ ਆਦਿ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ (2) ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਐਕਟ 1954 ਜਿਸ ਤਹਿਤ 51 ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸਟੇਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਸ ਐੱਲ ਏ) ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਵੇਗਾ ਪਰ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਨੂੰ ਕੌਣ ਹੱਥ ਪਾਉਂਦਾ?

ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਧ੍ਰੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਐੱਸ ਐੱਲ ਏ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਡੀ ਸੀ ਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ 170 ਹੇਠ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਹਰ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋ ਹਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਉਤਰਾਖੰਡ ਐੱਸ ਐੱਲ ਏ ਤੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ। ਆਯੂਸ਼ ਦਵਾਈਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਨਿਯਮ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੈਲੇਂਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਮਲਾ ਰੁਕ ਗਿਆ ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਕੇ ਵੀ ਬਾਬੂ ਰੁਕੇ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਕੋਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਲਿਖਵਾਈ। ਮਾਮਲਾ ਲਟਕਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਬੇ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਬੁਲੰਦ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਆਯੂਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਿਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਬਾਬਾ ਜੀ' ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਿਛਲੇ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 53 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਨ। 8 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। 21 ਨਵੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਕੋਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ 4 ਦਸੰਬਰ 2023, ਅਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਹੋਏ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਇਹੋ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਜੀ' ਆਯੂਸ਼ ਮਨਿਸਟਰੀ, ਉਤਰਾਖੰਡ ਐੱਸ ਐੱਲ ਏ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਸਮਝ ਰਹੇ ਸਨ। 10 ਅਪਰੈਲ 2024 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਐੱਸ ਐੱਲ ਏ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰ ਲਾਉਂਦੇ ਕਿਹਾ, “ਇ ਾਲਿਲ ਰਪਿ ੁਉਪੲਰਟ - (ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੀਰ ਦਿਆਂਗੇ)”

ਮੈਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਅਧਰੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ ਅਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਕੇ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਠੰਢਾ ਕੀਤਾ। 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਦਾ ਇਹ ਅਦਾਰਾ ਹੁਣ ਤਕ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖਿਲਵਾੜ ਤੋ 'ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਬਾਬਾ' ਧਨ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅੰਬਰ ਲਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਦੰਦ-ਸਾਜ਼ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ 'ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਮਾਂ' ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਘਰ ਆ ਕੇ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਭਾਵ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ ਹੀ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਉਸ 'ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਮਾਂ' ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਉੱਤੇ ਤਕ ਵੀ ਸੀ, ਡਾਕਟਰ ਕਿਹੜੇ ਬਾਗ਼ ਦੀ ਮੂਲੀ ਸੀ। ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈਂਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ 'ਮਨੁੱਖੀ ਸਰਮਾਏ' ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਧ-ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸਮਝ ਨਹੀ ਆਵੇਗੀ।

ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੋਜ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜਦੋ ਤੋ ਸੋਚਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਤਦ ਤੋ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਹੀ ਅਧਿਆਤਮ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋ ਨਾਵਾਕਫ਼ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਤੋ ਪੂਰਬੀ ਸੱਭਿਅਤਾਵਾਂ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਗਤੀ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾਵਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਪਾਂਧੀ ਸਨ ਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਤੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਗਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਰੂਪ ਦੀ ਘੋਖ ਵੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦੇ ਵੀ ਬੇਅੰਤ ਰਸਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਸਭ ਰਸਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਭਵ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅਧਿਆਤਮ ਤੋ ਪਦਾਰਥ ਤਕ ਦੌੜ ਲਗਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਦੌੜ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਸੰਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਵਪਾਰ ਲਈ ਹੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀ ਇਹੋ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਸ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਲੇਖਕ ਅਇਨ ਰੈਂਡ (ਐਨ ਉਨਦ) ਨੇ ਆਪਣੇ 1073 ਸਫ਼ੇ ਦੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨਾਵਲ ਐਟਲਸ ਸ਼ਰੱਗਡ (ਅਟਲੳਸ ਸ਼ਹਰੁਗਗੲਦ -1957) ਰਾਹੀਂ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦਾ ਸਾਰੰਸ਼ ਇਸਦੇ ਅਦਿੱਖ ਪਾਤਰ ਜੌਹਨ ਗਾਲਟ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਦਿੱਖ ਰਹਿ ਕੇ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਦਿੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਡਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਅਸੀ ਅੱਜ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦੇਖ ਵੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਚੰਗੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਨਿੱਤ ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਅੰਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਬੇਤਾਜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਖੰਡਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ, “ਸਚਹੁ ਓਰੈ ਸਭੁ ਕੋ ਉਪਰਿ ਸਚੁ ਆਚਾਰ” (ਸਿਰੀ ਰਾਗ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੰਗ 62, ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ)। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ - ਸੱਚ ਹਰ ਸ਼ੈ ਤੋ ਉੱਚਾ ਹੈ ਪਰ ਸੱਚਾ ਆਚਰਣ ਸਭ ਤੋ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਚਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿਵਾਈ ਅਤੇ ਰੋਡੇ ਬਾਬੇ ਵਰਗੇ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਦਸਤ ਪੰਜਾਂ ਲਿਆ, ਲੈਚੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਾਲਾ ਘੜੈਲੀ ਨਾਮ ਦਾ ਸ਼ਖਸ, ਮੇਰਾ ਗੁਆਂਢੀ ਕਿਰਤੀ-ਬਾਬਾ, ਆਰ ਟੀ ਆਈ ਕਾਰਕੁਨ ਡਾਕਟਰ ਕੇ ਵੀ ਬਾਬੂ, ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੀਰ ਦਿਆਂਗੇ --- ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ, ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਈਜਾਦ ਕਰਦੇ ਖੇਤੀ-ਵਿਗਿਆਨੀ, ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਰੋਟੀ ਪਰੋਸਣ ਲਈ ਅੰਨ ਉਗਾਉਂਦਾ ਕਿਸਾਨ, ਤਨ ਢਕਣ ਲਈ ਕੱਪੜਾ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਕਾਮਾ, ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ ਇੰਜਨੀਅਰ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਤਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਮਨੁੱਖ, ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹ ਗੌਤਮ-ਬੁੱਧ, ਨਾਨਕ, ਰਾਮ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਈਸਾ ਮਸੀਹ, ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਟੈਗੋਰ, ਗੋਰਕੀ, ਟੌਮਸ ਹਾਰਡੀ, ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕ ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ, ਵੌਲਟੇਅਰ, ਫਾਈਦੋਰ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ... ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਲਈ 'ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ' ਹਨ।

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ 'ਆਮਦਨ' ਜੋੜ ਕੇ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ 'ਔਸਤ' ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ...!

ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਵਟਸਐਪ ਦੀ ਬਾਹਲੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਮਿੰਟੋ-ਮਿੰਟੀ ਅੱਗੇ ਪੁਚਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਕਿੰਨੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅੰਕੜੇ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਐਨੇ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਐਤਕੀਂ ਵੱਧ ਕੇ ਐਨੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ 'ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ' ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਅੰਕੜੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਪਰੋਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ 'ਤਰੱਕੀ' ਦਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਣ ਵੀ ਲਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਲੁਕਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਜਾਣਾ।

ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜੰਮਿਆ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪਰਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਸਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਅਸਲੀ ਪਿੰਡ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤੀ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿੰਡ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂਅ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਰਗੇ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੰਨਗੀ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮੰਨ ਕੇ ਗੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ 'ਔਸਤ' ਆਮਦਨ ਕੱਢਦੇ ਵਕਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ ਡੇਢ ਸੌ ਰੁਪਏ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਪੌਣੇ ਪਚਵੰਜਾ ਹਜ਼ਾਰ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਲੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਾਈ ਲੱਖ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜਦੇ ਸਨ। ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਘਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਟੋਡੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਹਰ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦਾ ਗੱਫਾ ਨਿਕਲਦਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਡੇਢ ਸੌ ਏਕੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਅੱਜ ਢਾਈ ਸੌ ਏਕੜ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਸੌ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਪਿੰਡੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਆਂਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗਰੀਬ ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅੰਕੜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਔਸਤ ਕੱਢਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਟੱਬਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੜੱਪ ਕੇ ਬਣਿਆ ਅੰਕੜਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਜੋੜ ਕੇ ਜਿੱਦਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਕੱਢੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਧੇਗੀ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਵਧਣੀ। ਆਪਣੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਰਤ ਕੇ ਉਹ ਬੰਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮ ਹੇਠ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੱਪੜ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਪੁੱਟ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚਦਾ ਤੇ ਮੋਟਾ ਮਾਲ ਕਮਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਅੰਕੜੇ ਬਣੇ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਲਬਾਜ਼ ਬੰਦੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਇਕੱਠੀ ਜੋੜ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੀ 'ਔਸਤ' ਆਮਦਨ ਇੰਨੀ ਵਧੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਿੰਡ ਐਨੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕੋ ਘਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਦਾ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਸੱਜੇ-ਖੱਬੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤਕ ਸੜਕ ਨਾਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਦੀ ਹੈ, ਆਈ ਕਿੱਥੋਂ, ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਡਾਨੀਆਂ-ਅੰਬਾਨੀਆਂ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੇਈਮਾਨਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਚੋਲਿਆਂ ਤੇ ਇੱਦਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਪਰਦਿਆਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ 'ਤਰੱਕੀ' ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਬਣੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉਘੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਭੱਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਯੋਗੀ ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ੀਆਂ, ਯੋਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਨਿਆਸੀਆਂ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਸਨਮਾਨ ਬਣਿਆ ਪਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਅਕਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੁਸਤ ਦਾਅ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਨੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੌਕੇ ਮੁਤਾਬਕ ਵਰਤ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੁਢਲੇ ਦਿਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ, ਫਿਰ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਮਾਨ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਵਿਡ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਸਲੋਂ ਝੂਠਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਦਵਾਈ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਪਹੁੰਚਾਈ ਅਤੇ ਵੇਚ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਲਈ। ਪਿੱਛੋਂ ਪੈਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਕਹੀ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਦਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਸਾਧ ਨੇ ਤਾਂ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਤੇ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਮੰਤਰੀ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਹੋਏ ਐਲਾਨ ਬਾਰੇ ਸੱਚ ਦੱਸਣ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤਕ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਤੋੜੀ ਅਤੇ ਯੋਗੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਮਾਨ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੇ ਰਾਮਦੇਵ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਲਾਭ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਿਆ।

ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਰਾਜ ਘਰਾਣੇ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਉਹ ਸਾਢੇ ਛਿਆਨਵੇਂ ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਤਾਰਾਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਅਗਲੇ ਨੜਿੰਨਵੇਂ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਟੋਕਨ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸਦਾ ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਜ ਘਰਾਣੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿੱਦਾਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤ ਕੇ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ, ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਮਦੇਵ ਦੀ ਟੀਮ ਜਿਹੜੇ ਯੋਗ ਕੈਂਪ ਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਟੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਉੱਤੇ ਬਣਦਾ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਟੈਕਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਘਪਲੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਉ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਘਪਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਬੱਝ ਗਈ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਸਰ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਮੋਹਰੇ ਇਹ ਭੇਦ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਦੁਨੀਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਐਨਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਆਉਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪਾਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਸੌਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰੌਲਾ ਬਹੁਤਾ ਵਧ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨਰਸਿਮਹਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਰੋਕ ਲਈ। ਫਿਰ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਗਏ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਮੋਹਰੇ ਆ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਤਾ ਕੇ ਉਹ ਅੱਗੇ ਆਈ ਅਤੇ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਲਈ, ਜਿਹੜੀ ਸਿਰਫ ਤੇਰਾਂ ਦਿਨ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਵੋਟ ਨਾ ਜਿੱਤ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਕਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੇਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਐਨਰਾਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਜੇ ਐਨਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ ਤਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਵੋਟ ਬਾਰੇ ਬੇਯਕੀਨੀ ਵਿੱਚ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣੀ ਕੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੋਹਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਗੱਫਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ! ਜਦੋਂ ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਰਹੀ, ਐਨਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਬੇਲੋੜਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਕੀ ਭਾਣਾ ਵਾਪਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਇੱਦਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਦਿਲੋਂ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸ਼ੰਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੰਕੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਅਜੋਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੀ ਅਜੋਕਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ੰਕੇ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ 'ਭਾਰਤ ਕੀ ਤਰੱਕੀ ਮੇਂ ਹੱਕ ਹੈ ਮੇਰਾ' ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਵਾਸਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਨਾਅਰੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵਾਂ ਨਾਅਰਾ 'ਭਾਰਤ ਕੀ ਤਰੱਕੀ ਮੇਂ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਮੇਰਾ' ਪਰੋਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਹੱਕ ਸੀ ਕਿ ਇੱਦਾਂ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦੇਵੇ ਤੇ ਅੱਜ ਉਹੋ ਲੋਕੰਤਤਰੀ ਹੱਕ ਵਰਤ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਮੇਰਾ।' ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖੂੰਜੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਪਾਲਸ਼ ਕਰਦੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਲਾਗੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜਲੀ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਅਤੇ ਦੋ ਡੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਬੰਦੇ ਦੀ 'ਆਮਦਨ' ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰਦੇ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀ ਉਡਾਣ ਜੋੜ ਕੇ ਅੰਕੜੇ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਪਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਡਾਨੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੰਬੜੀਆਂ ਜੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ 'ਆਮਦਨ' ਜੋੜਨ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਦਾਂ ਦੀ 'ਔਸਤ' ਵਿਖਾ ਕੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਠੋਕਣ ਦਾ 'ਆਪੇ ਹੀ ਮੈਂ ਰੱਜੀ-ਪੁੱਜੀ, ਆਪੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਜੀਣ' ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜੇ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ, ਭਰਮਾ ਕੇ ਜਾਂ ਪਤਿਆ ਕੇ ਭੁਗਤਾ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਫਿਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਇਹ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਭੀੜ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਭੀੜਤੰਤਰ ਦੀ ਰਿਵਾਇਤ ਚਲਦੀ ਰਹੇ

ਬੋਲੀਆਂ

ਚੰਨ ਚਮਕੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਉਹਲੇ ਬਨੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਝਾਕਦੇ
ਅਸੀਂ ਹੋਠਾਂ 'ਤੇ ਲਾ ਲਏ ਜਿੰਦਰੇ ਪਰ ਅੱਖੀਆਂ ਤੇ ਵਾਹ ਕੋਈ ਨਾ
ਇਥੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬਪਾਰੀ ਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੋਈ ਨਾ
ਰੱਬ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸਬੱਬ ਵੇ ਬਣਾਵੇ ਮੇਰਾ ਇਥੇ ਰੱਬ ਕੋਈ ਨਾ
ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਨਾ ਕੋਈ ਵੇ ਇਕ ਮੇਰੇ ਦੁੱਖ ਵੰਡ ਲੈ
ਅੱਖਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਸੂਲੀ ਟੰਗੀਆਂ ਤੇ ਦਿਲ ਗ਼ਮ ਨਾਲ ਡੰਗਿਆ
ਅੱਗ ਪਿਆਰ ਦੀ ਧੂੰਆਂ ਨਾ ਕੱਢਦੀ ਤੇ ਤਨ ਮਨ ਫੂਕ ਸੁੱਟਦੀ
ਕਾਵਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਬੰਨਿਆਂ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਵੇ ਕੋਇਲਾਂ ਦੀ ਕੂਕ ਸੁਣਕੇ
ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਜੁਦਾਈਆਂ ਵਾਲੀ ਵੇ ਉਮਰਾਂ ਤੋਂ ਲੰਮੀ ਹੋ ਗਈ
ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਕਰ ਹੱਸਦੇ ਨੇ ਲੋਕੀਂ ਵੇ ਜਦ ਮੇਰੇ ਨੀਰ ਡੁਲ੍ਹਦੇ
ਨਾ ਸੁਕਦੀ ਨਸੀਬਾਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਨੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਸੁੱਕੀਆਂ।

ਦੇਸਾਂ ਵਾਲਿਓ

ਦੇਸਾਂ ਵਾਲਿਓ ਅਪਣੇ ਦੇਸ ਅੰਦਰ,
ਅਸੀ ਆਏ ਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਦੇ।
ਘਰਾਂ ਵਾਲਿਓ ਅਪਣੇ ਘਰ ਅੰਦਰ,
ਅਸੀ ਆਏ ਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰਾਹੁਣਿਆਂ ਦੇ।

ਦਿਲਾਂ ਵਾਲਿਓ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਏ,
ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਸੱਧਰਾਂ ਦੇ।
ਕਿਸੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੱਲੜੇ ਰੁੱਖ ਵਾਂਙੂੰ,
ਧੁੱਪਾਂ ਛਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਡੋਲਨਾ ਵਾਂ।

ਅਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਕਬਰ ਨੂੰ ਲੱਭਨਾ ਵਾਂ,
ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਟੋਲ੍ਹਨਾ ਵਾਂ।
ਤੁਸੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ , ਤੁਸੀ ਘਰਾਂ ਵਾਲੇ ,
ਅਸੀ ਬੇਘਰੇ , ਅਸੀ ਪਰਦੇਸੀ ।

ਤੁਸੀ ਹੱਸ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲੀਤਾ,
ਅਸਾਂ ਰੋ ਕੇ ਅੱਖ ਪਰਚਾ ਲੀਤੀ।
ਤਾਰੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਚਮਕੇ ,
ਜਿਹਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਆਸ ਪੁੱਗੀ।

ਜੀਵੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰਾ, ਜੀਵਣ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੇ ,
ਅਸੀ ਆਏ ਦੁਆਵਾਂ ਇਹ ਦੇ ਚੱਲੇ।
ਚਾਰੇ ਕੰਨੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਵੇਖ ਖਾਲੀ,
ਅਸੀ ਨਾਲ ਨਾਹੀਂ ਕੁਝ ਲੈ ਚੱਲੇ।

ਏਸ ਮਿੱਟ ਦੀ ਕੁੱਖ 'ਚ ਮਾਂ ਮੇਰੀ,
ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਹੈ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਹੂਕ ਬਣ ਕੇ ।
ਏਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਹੋਏ ਨੀਰ ਮੇਰੇ,
ਏਥੇ ਆਸ ਤੜਫੀ ਮੇਰੀ ਹੂਕ ਬਣ ਕੇ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ 'ਚ ਖੇਡਦੇ ਸਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ ਰੋ ਲਈਏ।
ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਹਾਲੜੇ ਫੋਲ ਕੇ ਤੇ ,
ਦੁਖੀ ਕਰ ਲਈਏ ਦੁਖੀ ਹੋ ਲਈਏ।

ਐਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਗ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ,
ਕਦੀ ਅਸੀ ਨਮਾਣੇ ਸਾਂ ਫੁੱਲ ਯਾਰੋ।
ਐਸ ਆਲ੍ਹਣਿਉ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਬੋਟ ਅਸੀ,
ਕੋਈ ਚੁੱਕੇ ਨ ਕੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਯਾਰੋ।

ਅੱਧਾ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਏਥੇ ਤੜਫਦਾ ਏ,
ਅੱਧਾ ਦਿਲ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਰੁਲ ਯਾਰੋ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਵਾਂ 'ਚ ਧੜਕਦੇ ਸਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਲਈ ਅਸੀ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਗਏ।
ਅਸੀ ਲੋਕ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਕੀ ਬਣਦੇ,
ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਹੋ ਗਏ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਏ।

ਭਾਗ-22

ਜੈਲਦਾਰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ...

ਇੱਕ ਭੋਗ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ ਤੇ ਇੱਕ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਦੋਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਮਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਦੂਜੀ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਦੂਜੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਨਸੀਬੋ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਿੰਦਰ ਤੇ ਕਰਮਜੀਤ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਧੀਆਂ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੇ ਸਨ।

"ਸਾਡਾ ਘਰ ਪੱਟ ਦਿੱਤਾ ਇਹਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ,ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੀ ਕਮੀ ਸੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ" ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬੋਲਦੇ ...... ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਾਰੀ ਹਕੀਕਤ ਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਸਨ... ਲੋਕ "ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਬਈ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਆਖ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕਰਮਜੀਤ ਦਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਕਮਲੀ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ। ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਹੀ ਹਾੜੇ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ,"ਸਾਡੀ ਬੇਬੇ ਨਾਲ ਸੁਲਾਹ ਕਰਵਾ ਦਿਉ।"

ਕਦੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੀ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ ਪੇਕੇ ਵੀ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੇ....?

"ਕਦੇ ਮਹਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਬੇਬੇ ਕੋਲ ਹੀ ਜਾਕੇ ਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਭੂਤਨੀਆਂ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ....!"

ਮਹਿੰਦਰ ਜਾਵੇ ਵੀ ਤਾਂ ਜਾਵੇ ਕਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ..! ਅੰਤ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਹਿੰਦਰ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਵਾਉਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਨਸੀਬੋ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਨਸੀਬੋ,"ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੜੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ।"

"ਬਸ ਬੇਬੇ ਇਕੱਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਟਾਇਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ........!"

"ਨਾ ਟਾਇਮ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤੇਰੇ ਘਰਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਂ ਬੂਹਾ ਹੈ.... ਕਿ ਕਿਤੇ ਡਰਦਾ ਸੀ ਮਾਂ ਕੁਝ ਮੰਗ ਨਾ ਲਵੇ ....!"

" ਨਹੀ ਉਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀ ਸੀ ਬਸ........!

" ਛੱਡ ਵੇ ਬਸ ਨੂੰ..... ਚੱਲ ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਟਾਇਮ ਨਹੀ ਲੱਗਾ ਪਰ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਚੱਲ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਉ..... ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਰਮਜੀਤ ਕਿਹੜਾ ਆ ਗਈ। ਇੱਕ ਭੋਗ ਦਾ ਦਿਨ ਤੇ ਇੱਕ ਅੱਜ ਦਾ.....ਮਜਾਲ ਹੈ...... ਆਏ ਹੋਵੋ ਕਦੇ ਬੇਬੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਣ.... ...ਬੇਬੇ ਤੂੰ ਜਿਉਂਦੀ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰ ਗਈ...!

" ਨਹੀ ਬੇਬੇ .....ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀ.......ਬਸ ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਤੈਨੂੰ....... !"

"ਚੱਲ ਕੋਈ ਨਾ..........ਸੁਮਿਤਰਾ ਚਾਹ ਲਿਆ ਬਣਾ ਕੇ।"

" ਬੇਬੇ .....ਬੇਬੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ।"

"ਹਾਂ ਪੁੱਤ ਬੋਲ.........!"

"ਉਹ....ਉਹ....!"

"ਦੱਸ ਵੀ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਮਹਿੰਦਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲ।"

"ਬੇਬੇ ਆ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੁਣ ਪਾਲੋ ਤੇ ਰਮਨ ਦਾ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀ ਰਿਹਾ... ਬਾਪੂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ.......?"

"ਵੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੇਰੇ ਹੱਕ ਕਿੱਥੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ...ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ,.... ਉਸ ਦਿਨ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੱਕ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕੀਤੀ ......ਜਿਸ ਦਿਨ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸੇਠ ਆਇਆ ਸੀ...... ਉਸ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ...ਅੱਜ ਆ ਗਿਆ ਵੱਡਾ ਹੱਕ ਮੰਗਣ।"

(ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਵੇਖ ਮਹਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਖੜੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ)

"ਚੱਲ ਕਾਕੇ ਆਪਾਂ ਘਰ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ..!"

"ਬੈਠ ਇੱਥੇ ....ਆ ਗਿਆ ਵੱਡਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਕਾਕੇ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਾ,ਚੁੱਪਚਾਪ ਬੈਠ ਕੇ ਚਾਹ ਪੀ ਨਹੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

"ਚੰਗਾ ਫੇਰ ਤੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਠੀਕ ਹੈ।"

" ਵੇ ਕਮਲਿਆਂ ਤੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਉਹਨਾ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਘਰੇ, ਜੋ ਤੇਰਾ ਹਿੱਸਾ ਨੱਪ ਲੈਣਗੀਆਂ... ਕਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਗੂੰ ਵੀ ਸੋਚ ਲਿਆ ਕਰ........ ਉਹ ਤੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਹਨ ਤੇ ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਨਹੀ ਸੋਚ ਸਕਦੀਆਂ। ਤੇਰੇ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਹਿਮ ਹੈ... ਬਾਕੀ ਗੁੱਸੇ ਤਾਂ ਹਨ ਹੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ.... ਤੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੱਦੀ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚੋ ਜੋ ਕੱਢਿਆ ਸੀ।"

" ਉਹ ਤਾਂ ਬੇਬੇ ਸਾਥੋ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ, ਸਾਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਦੇ.... ਅਸੀ ਅੱਗੇ ਤੋ ਤੇਰਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ....... ਬਸ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਦੇ।"

"ਵੇ ਪੁੱਤ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਗੁੱਸੇ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ....... ਨਾਲੇ ਮਾਂ ਪੁੱਤ ਦਾ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

"ਪਰ ਬੇਬੇ ਪਾਲੋ ਤੇ ਰਮਨ ਨਹੀ ਬੋਲਦੀਆਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ........।"

"ਵੇ ਵੱਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਹਨ ਤੇਰੀਆ ਜੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਆਪ ਬੁਲਾ ਲਉ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਫੀਤੀਆਂ ਲੈ ਜਾਣਗੀਆਂ...... ।"

"ਪਰ... ਪਰ....!"

"ਵੇ ਫੇਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਰਨ ਪਰ ....ਪਰ..... ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਬਹਤ ਨਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਪਾਲੋ ਸ਼ਹਿਰੋ ਸਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਈ)

ਸੰਦੀਪ ਦਿਉੜਾ
843755666

ਪਾਲੋ ਨੂੰ ਵੇਖ ਮਹਿੰਦਰ ਇਕਦਮ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ,"ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ ਬੇਬੇ ਫੇਰ ਚੱਕਰ ਲਾਵਾਂਗੇ।"

"ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਭੂਆਂ..... ।"

"ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ.... ਹੋਰ ਕਾਕੂ ਠੀਕ ਹੈਂ...!"

"ਹਾਂ ਜੀ ਭੂਆਂ.... ।"

"ਬਹਿ ਜਾਉ ਪੁੱਤ ....।"

"ਬਸ ਭੂਆਂ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਿਆ.... ।"

"ਚੱਲੋ ਫੇਰ ਠੀਕ ਹੈ। ਬੇਬੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਆਏ ਸਨ.....?"

"ਬਸ ਮੇਰਾ ਹੀ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਆ ਗਏ......।"

"ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ.... ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਪਿੱਛੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ ਚਲਾਕ ਬਹੁਤ ਹੈ ਬੇਬੇ ਤੈਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਵੇਖ ਕੇ ਆ ਗਿਆ।"

"ਨਹੀ ਪਾਲੋ ਅਜਿਹੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀ ਲੱਗਦੀ ਮੈਨੂੰ..... ਕਹਿੰਦਾ ਅੱਜ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀ ਸੀ ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਉਦੇ ਹਾਂ।"

"ਚੱਲ ਕੋਈ ਨਾ ਵਧਿਆ ਗੱਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਨਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ..... ।"

"ਨਾ ਪੁੱਤ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀ ਹੋਈ ਨਾ ਪੈਸਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਬਾਰੇ......।"

"ਬੇਬੇ ਬਸ ਫੜੀ ਗਈ ਨਾ... ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂ ਜਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ........ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮਹਿੰਦਰ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈਂ।"

"ਨਹੀ ਪਾਲੋ ਸਹੁੰ ਲੈ ਲਾ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀ ਹੋਈ।"

"ਚੱਲ ਕੋਈ ਨਾ..... ਜੇ ਕਹਿੰਦਾ ਵੀ ਤਾਂ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਸੀ ਆਪੇ ਪਾਲੋ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਲੈ।"

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰਮਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਨੂੰ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਵੜਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ,"ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਬੇਬੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇਵੇਗੀ ਨਾ, ਚੱਲ ਵਧੀਆਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।"

" ਨਹੀਂ ਕਰਮਜੀਤ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।"

"ਨਾ ਫੇਰ ਕੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਟਾਇਮ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲਾ ਆਏ। ਉੱਥੇ ਕੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।"

"ਬੇਬੇ ਪਾਲੋ ਤੇ ਰਮਨ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ......।"

" ਤੁਸੀ ਕਮਲੇ ਹੋਏ ਹੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਮੰਨਣਾ ਹੈ.... ਨਾਲੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਛੱਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀ ਹਨ..... ਫਿਰ ਤਾਂ ਤੂੰ ਭੁੱਲ ਹੀ ਜਾਂਕਿ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿਲੇਗਾ... .... !"

"ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਰਮਨ ਨੇ ਵੀ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਚੱਲ ਕਿ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ... ਨਾਲੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਨਾਲ ਕੀ ਘੱਸਜੂ ਆਪਣਾ.... ਬਲਕਿ ਅੱਗਾਂ ਸੁਧਰ ਹੀ ਜਾਵੇਗਾ..... ਤੂੰ ਮੰਨ ਮੇਰੀ ਗੱਲ।"

ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਮੇਰੀ ਜੁੱਤੀ... ਮੈਂ ਨਹੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋ।"

ਚੱਲਦਾ......

ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ

ਤੇਰਾਂ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਜੇ ਈ ਈ - ਮੇਨ (Joint Entrance Examination - Main) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਫ਼ਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਜੇਈਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁਭ ਚੌਧਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੱਖੇ ਨਾਲ ਲਟਕ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਗਈ। ਕੋਟਾ ਸ਼ਹਿਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਬ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਇਹ ਤੀਜੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕੋਚਿੰਗ ਸੰਸਥਾਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਬਣਨ ਦਾ ਬੋਝ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਕਾਰਣ - ਅਜੋਕਾ ਸਮਾਂ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਹੋ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰੇ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਸੋਚ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ, ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਕਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਲਣੀ ਵਿੱਚ ਮਾਪੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਪੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਮਾਪੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਦਸਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੋਚਿੰਗ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਜਮਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੋ ਸਾਲ ਇੰਜਨੀਅਰ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਟਾਫੱਟ ਸਿਲੇਬਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਟੈੱਸਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਥੱਲੇ ਦੱਬ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ, ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਘਟਣਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਣਾਓ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਜੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਮੌਤ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖੇਰੂੰ ਖੇਰੂੰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਰੋਕ

ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਣਨਾ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਬੱਚੇ ਤੋ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਇੰਜਨੀਅਰ ਹੀ ਨਹੀ ਚਲਾਉਂਦੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ, ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਆਪਣਾ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਇੰਜਨੀਅਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਹਊਆ ਨਾ ਸਮਝਣ, ਇਹ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸਮੇਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਲਕੀ ਫੁਲਕੀ ਸੈਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਣਾਓ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੌਣਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਨੀਂਦ ਲੈਣਾ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਟਾਈਮ ਟੇਬਲ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਧੜਾਧੜ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਕੇਲ ਪਾਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਿਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ਼ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਕਰਨ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋਣਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਫ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਛੁਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡੇਅਰੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੇਲ ਬੌਰਡਨ ਦਾ ਕਥਨ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਮੈਂ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਸਫ਼ਲ ਹੋਇਆ। ਸਾਨੂੰ ਯਤਨ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤਕ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੰਜ਼ਿਲ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

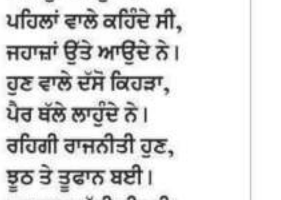

ਰਜਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ

ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਰੇ...

ਲੰਘ ਗਿਆ ਸੱਪ ਤੇ,
ਲਕੀਰ ਕੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਆ।
ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਰੇ ਝੂਠੇ,
ਲਾ ਕੇ ਲੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਆ।
ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਹੱਥ ਸਾਡੇ,
ਕਰੋ ਮਜਬੂਤ ਬਈ।
ਬਣਾਓ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੀ,
ਆਜੂ ਕੰਮ ਸੂਤ ਬਈ।
ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਹਿਲਿਆਂ ਨੇ,
ਲੁੱਟਿਆ ਤੇ ਕੁੱਟਿਆ।
ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਲਾ ਕੇ,
ਜੜ੍ਹੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਟਿਆ।

ਝੱਲੀਆਂ ਨਾ ਜਾਣ ਸਾਥੋਂ,
ਰੋਦੀਆਂ ਇਹ ਮਾਵਾਂ ਜੀ।
ਵਿਛੇ ਨੇ ਸੱਥਰ ਸੱਚੀਂ,
ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਜਾਵਾਂ ਜੀ।
ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਲੋਕਾਂ,
ਪਾਲ਼ਿਆ ਭਰਮ ਬਈ।
ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਈਏ ਕੀ ਏ,
ਜਾਗ ਜਾਣ ਕਰਮ ਬਈ।
ਹੂੰਝਾ ਫੇਰ ਜਿੱਤ ਬਈ,
ਕਰਾਤੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ।
ਛੇਤੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ,
ਇਹਨਾਂ ਚ ਵੀ ਜੋਕਾਂ ਨੇ।
ਓਹੀ ਨਸ਼ਾ ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਜਾਂਦਾ,
ਪੁੱਤ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ।
ਲਾਸ਼ ਚੁੱਕ ਬਾਪੂ ਜਾਂਦਾ,
ਸਿਵਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ।

ਦੱਸੋ ਕਿਹੜਾ ਪੈ ਗਿਆ,
ਫਰਕ ਥੋੜੇ ਆਉਣ ਤੇ।
ਬੱਸ ਇੱਕ ਲਿਪਾ ਪੋਚੀ,
ਲੱਗੇ ਉ ਕਰਾਉਣ ਤੇ।
ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ,
ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।
ਹੁਣ ਵਾਲੇ ਦੱਸੋ ਕਿਹੜਾ,
ਪੈਰ ਥੱਲੇ ਲਾਹੁੰਦੇ ਨੇ।
ਰਹਿਗੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੁਣ,
ਝੂਠ ਤੇ ਤੂਫਾਨ ਬਈ।
ਕਾਮਯਾਬ ਮੱਲ੍ਹੀ ਜੀਹਦੀ,
ਚੱਲਦੀ ਜੁਬਾਨ ਬਈ।

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ ਪਿੰਡ ਫੂਲ
90565 62524

ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ....

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਭ ਇਕੱਲੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੋਬਾਈਲ ਹੈ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਚੈਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਅੱਜ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਚੈਟਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਦੋਸਤੀ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਜਰਾ ਔਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਪਰ ਚੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਦੇ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਦੋਂ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਮਰਦ ਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਚੈਟਿੰਗ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੈਸੇਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚੈਟਿੰਗ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ੁਭ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੁਭਰਾਤਰੀ ਤੱਕ ਸਭ ਚੈਟਿੰਗ ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ ਇਸ ਦੀ ਖਬਰ ਚੈਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਅਣਭੋਲ ਤਾਂ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਖਿੱਚ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਇੱਕ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਹਾਵ ਭਾਵ ਦੇਖ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਗੱਲ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਉਸ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਚੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਲਿਖੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ।

ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਚੈਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਅਰਥ ਦਾ ਅਨਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਹੀ ਪਤਾ ਨਹੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀ ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਹ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੇ ਲਿਆਉਣੇ ਹਨ। ਪਰ ਚੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਵ ਯੂ ਲਿਖਣਾ ਕੋਈ ਔਖਾ ਹੀ ਨਹੀ। ਦੋ ਅੱਖਰ ਹੀ ਤਾਂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਅੱਖਰ ਵੀ ਨਹੀ ਲਿਖਦੇ। ਕੋਈ ਇਮੋਜੀ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਖੇਡ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਖੇਡ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਦੋਸਤੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਦਾ ਪਿਆਰ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋ ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਖਰਾਬ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਸੁਨੇਹੇ ਦਾ ਪੁੱਠਾ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਪੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀ ਪਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀ ਕਿਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਚੈਟਿੰਗ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਇੱਕ ਬੋਲਾ ਸਬਜ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਬੋਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਸਬਜ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ? ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀ ਸਬਜ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ। ਦੂਜੇ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਅੱਛਾ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸਬਜ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ। ਬਸ ਇਹੀ ਕਹਾਣੀ ਚੈਟਿੰਗ ਦੀ ਹੈ। ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਕੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਕੀ ਪੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀ ਲੱਗਦਾ।

ਚੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਖੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਲੋਕ ਕਿ ਕੋਈ ਪਰਦਾ ਨਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਂ ਜੇ ਪਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀ ਆਪਣਾ ਉਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋ ਜੋ ਤੁਸੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਮਸਨੂਈ ਹੈ। ਦਿਲ ਰੂਪੀ ਦੋ ਅੱਖਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਇਮੋਜੀ ਭੇਜ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰ ਦਰਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਚੁੰਮਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਇਮੋਜੀ ਭੇਜ ਕੇ ਅਗਲਾ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰ ਦਰਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਕੰਮ ਸ਼ਬਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਹੁਣ ਇਮੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਉਤਰਾ ਚੜਾਅ, ਕਿਤੇ ਰੁਕਣਾ, ਕਿਤੇ ਠਹਿਰਨਾ ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਲ ਸਪਾਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰਲ ਸਪਾਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੈਸੇਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ 10 15 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਕਿਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੈ? ਅੱਛਾ ਪੜਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਹੱਸ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਸੇਜ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਹਾਵ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਮਸਨੂਈ ਹੈ। ਲਵ ਯੂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਜੋ ਅਹਿਸਾਸ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹੋ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਮੈਸਜ ਨਾਲ ਨਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਇੱਕ ਚੁੰਮਣ ਉਸਨੂੰ ਜੋ ਅਪਣੱਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੈਸੇਜ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀ ਕਰਾ ਸਕਦੇ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੱਥ ਜੋ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬਲੈਸ ਯੂ ਨਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ।

ਚੈਟਿੰਗ ਦੀ ਇਸ ਮਸਨੂਈ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਨਿੰਦ ਲਈਏ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਦੋ ਤੋ ਢਾਈ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਕਰੀਨ ਟਾਈਮ ਰੱਖ ਕੇ ਚਲਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜਾਂ ਰੀਲਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਚੈਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਚੈਟਿੰਗ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਚੈਟਿੰਗ ਨੇ ਦੋਸਤੀ ਵਰਗੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਵੀ ਮਜ਼ਾਕ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭਾਸ਼ਾ ਮੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਮੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਅਹਿਸਾਸ ਏ ਬਿਆਂ ਮੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀ ਕਲਪੁਰਜਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਮੈਸੇਜ ਆਉਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਮੈਸੇਜ ਦੇ ਨਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਉਦਾਸ। ਇਹੀ ਨਹੀ ਅਸੀ ਸਿਰਫ ਦੋ ਟਿਕ ਦੇ ਨੀਲੇ ਹੋ ਜਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਟਿਕ ਨੀਲੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਹੀਂ।

ਦਰਅਸਲ ਅਸੀ ਇਕੱਲੇ ਪਨ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਜੇ ਚੈਟਿੰਗ ਨਹੀ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਰੇਗਾ ਵੀ ਕੀ। ਅਸੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕੱਲਾਪਨ ਮਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਚ ਜੀ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਨਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਅੰਦਰੋ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਬਸ਼ਰ ਇਸ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਸੀਅ ਦੇਵੇ।

ਜੋ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਧੇੜ ਦੇਵੇ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ। ਉਥੇ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਲਗਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿੰਨੇ ਇਕੱਲਤਾ ਹੋਏਗੀ। ਹਾਂ ਕੁਝ ।

ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇਸ ਇਕੱਲਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਔਰਤ ਮਰ ਦੋਵਾਂ ਵੱਲੋ ਇਹ ਇੱਕ ਚਲਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮੈਸੇਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਚੈਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਿਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਉਹ ਚੈਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਆਦਤ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਬਸ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰੋ ਹੋਰ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕੱਲੇ ਪਨ ਦਾ ਭੰਨਿਆ ਮਨੁੱਖ ਜਦੋ ਅੰਦਰੋ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਹੀ ਗਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਹ ਰਾਸਤਾ ਭਟਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੁਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਦਾਸਤਾਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚੈਟਿੰਗ ਸੇਵ ਕਰਕੇ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਨੀ ਟਰੈਪ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀ ਆਮ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁੱਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਤਕਲੀਫ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਦਰੋ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੁੱਟਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕਿਰਚਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵੀ ਲਹੂ ਲੁਹਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਨ ਵੀ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ

ਪਰ ਇਕਲਾਪੇ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੱਲ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀ ਦੋਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾਪਨ ਸਾਲਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਡੇ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਦੀ ਵੀ ਫੁਰਸਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਵਾਹਵਾ ਜੀਅ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਦਿਨ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀ ਚੱਲਦਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਟੀਵੀ ਵੀ ਨਹੀ ਦੇਖਦਾ। ਬਸ ਇੱਕ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੱਚ ਚੈਟਿੰਗ। ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋ ਵੱਡਾ ਕੋਹਜ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕਦੋ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਇਸ ਚੋ ਨਿਕਲ ਨਹੀ ਸਕਦਾ।

ਅੱਜ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝਾ ਵਧਣ ਤੇ ਇਕੱਲਾ ਘਟੇ। ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੈਟਿੰਗ ਵਰਗੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੁਨਹਿਰੀ ਗੁਰ

ਘਰ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਉੱਚੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦਿਲ ਦੀ ਬਾਰੀ ਰੱਖ।
ਖਾਲੀ ਮੁੜੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲੀ, ਦਾਤਾਂ ਦੀ ਭਰੀ ਪਟਾਰੀ ਰੱਖ।

ਸਰਵਣ ਪੁੱਤਰ ਜੇ ਕਹਾਉਣਾ, ਪਿਤਰਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਠਾਰੀ ਰੱਖ।
ਉਜ ਉਲਾਂਭਾ ਨਾ ਕੋ ਆਵੇ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰੀ ਰੱਖ।

ਪਰਾਈ ਨਾਰ ਭੈਣ ਬਰਾਬਰ, ਬਿਗਾਨੀ ਤੋਂ ਵਿੱਥ ਭਾਰੀ ਰੱਖ।
ਦਾਜ ਵਿਆਜ ਵੱਢੀ ਤੋਂ ਤੋਬਾ, ਆਪਣੀ ਹਿੰਡ ਮਿਆਰੀ ਰੱਖ।

ਮੁਹੱਬਤ ਮੰਗੇ ਜਾਨ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ, ਮੂਹਰੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੀ ਰੱਖ।
ਰੁਠ ਜਾਏ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਦਿਲਬਰ, ਹੋਠਾਂ ਤੇ ਮਿੱਠੀ ਪਾਰੀ ਰੱਖ।

ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਰੋਧ ਨਫ਼ਰਤ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਦਾਚਾਰ ਸੰਗ ਯਾਰੀ ਰੱਖ।
ਬਿਨ ਵਿਤਕਰੇ ਵੰਡ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂਆਂ, ਹੱਥ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖਾਰੀ ਰੱਖ।

ਨਾ ਕੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾ ਬਿਗਾਨਾ, ਨਾ ਦਿਲ ਪਹੁੰਚ ਹੰਕਾਰੀ ਰੱਖ।
ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਜੇ ਚਵਾਤੀ ਲਾਉਣੀ, ਆਪਣੀ ਸਾਂਭ ਅਟਾਰੀ ਰੱਖ।

ਪਹਿਲਾ ਵਾਰ ਮੈਂ ਨਹੀ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਧਾਰੀ ਰੱਖ।
ਜੇ ਕੋਈ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਪੈ ਜਾਏ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਮੱਥੇ ਚੋਟ ਕਰਾਰੀ ਰੱਖ।

ਅਨੁਚਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਜੇ ਨਹੀ ਸੁਣਨੀ, ਕੰਨਾ ਘੇਸਲ ਮਾਰੀ ਰੱਖ।

ਜਿਹੜੇ ਕਰਨਗੇ ਸੋ ਭਰਨਗੇ, ਅਨਮੋਲ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚਾਰੀ ਰੱਖ।

ਤੇਰਾਂ ਤੇਰਾ ਦਾ ਛਾਬਾ ਤੋਲ, ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪੱਲੜਾ ਭਾਰੀ ਰੱਖ।
ਹੱਕ ਪਰਾਇਆ ਹੈ ਸੂਰ ਬਰਾਬਰ, ਨਾਨਕ ਮੱਤ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਰੱਖ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੰਤਰ ਦਾ ਸਾਥ ਜੇ ਦੇਣਾ, ਕੋਤਵਾਲ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਰੱਖ।
ਕਾਨੂੰਨ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੇਂ, ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਰੱਖ।

ਕੀਤੇ ਜੁਰਮ ਮਾਫ਼ ਨਹੀ ਹੋਣੇ, ਲੱਖ ਗਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇੜੇ ਚਾਰੀ ਰੱਖ।
ਨਵਾਂ ਮੁਨਸਫ਼ ਕੁਰਖ਼ਤ ਬੜਾ ਹੈ, ਪੇਪਰ ਵੇਟ ਜਰਾ ਭਾਰੀ ਰੱਖ।

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਏ ਧਰਤੀ, ਅੰਬਰ ਦਾ ਸੀਨਾ ਠਾਰੀ ਰੱਖ।
ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਕੋ ਆਂਚ ਨਾ ਆਵੇ, ਛੁਪਾ ਕੇ ਓਹਲੇ ਆਰੀ ਰੱਖ।

ਉਜਾੜ ਦਿੰਦੀ ਵੱਸਦੇ ਵਿਹੜੇ, ਚਿੱਟੇ ਦਾਰੂ ਦੀ ਦੂਰ ਬਿਮਾਰੀ ਰੱਖ।
ਨਿਗੂਣੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡ, ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਖੁਮਾਰੀ ਰੱਖ।

ਨੈਗੇਟਿਵ ਲੱਛਣ ਨਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ, ਆਸਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰੀ ਰੱਖ।
ਅਹਿਮਕ ਸਮਝਣ ਜਾਂ ਨਾ ਸਮਝਣ, ਤੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ।

(ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ)

ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 1993 ਦੌਰਾਨ ਅੱਤਵਾਦ ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੱਖਣ ਨੂੰ ਖਿਸਕ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਰਡਰ ਰੇਂਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸਵੈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਸਨ। ਜਿਹੜੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹੀ ਰੈਂਕ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਨਰਲ ਤੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਤਖੱਲਸ ਵੀ ਬੜੇ ਅਜੀਬ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿੰਦਾ ਪਿਸਤੌਲ, ਬਲਦੇਵ ਘੋੜਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਝੱਖੜ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਸਟ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਕਾ ਤੋੜ, ਧਰਤੀ ਧਕੇਲ ਸਿੰਘ ਧੱਕਾ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲੀ, ਪਿਆਰਾ ਹੋਮਗਾਡੀਆ ਅਤੇ ਲੱਖਾ ਦੋਧੀ ਆਦਿ। ਜਦੋਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਲਿਜਾ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਘੱਟ ਸਨ ਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ – ਸ਼ਬਾਬ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੌਂਕਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇੰਟੈਰੋਗੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੇ ਤੇ ਚੰਡੇ ਹੋਏ ਬਦਮਾਸ਼ ਹੀ ਸਹਿਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਰਮ ਸਰੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਤਵਾਦੀ, ਲੁਟੇਰੇ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਬਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝੱਲਦੇ, ਸਭ ਕੁਝ ਪਟਰ ਪਟਰ ਬਕ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਣ ਮਿਲੋ ਸੱਜਣਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਸੀਆ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਪਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਜ਼ੁਰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਗ ਲਪੇਟ ਦੇ ਮੰਨ ਲਏ। ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਤੇ ਫਲਾਣੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ, ਢਿਮਕਣੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ, ਪੁੱਛ ਪੁੱਛ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜੁਗਤ ਬਣਾ ਲਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲਾਣੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਾਡਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਭੇਤ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਕਿ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਆਪਣੇ ਲਾਮ ਲਸ਼ਕਰ ਸਮੇਤ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। "ਦੱਸ ਉਏ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਕੀ ਬਕਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ," ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਚਨਾ ਬੰਦੇਮਾਰ ਗਰਜਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬੋਲਿਆ, "ਜ਼ਨਾਬ ਬਕਵਾਸ ਨਹੀਂ, ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਐ। ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸੁੰਦਰਪੁਰੇ ਪਿੰਡ (ਕਾਲਪਨਿਕ ਨਾਮ) ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਬਲਕਾਰ ਕਾਲੇ (ਨਾਮ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ) ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਲੁੱਟੀ ਹੈ। ਜੇ ਨਹੀਂ ਯਕੀਨ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਝੋਲਾ ਛਾਪ ਡਾਕਟਰ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਉ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।" ਸੁਣ ਕੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਡੇਲੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਆ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 1986 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਰਹੇ ਬਾਰਡਰ ਰੇਂਜ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਲੱਗਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਘਟਨਾ ਉਸ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਾ ਵੇਖੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਸੀ।

ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ, "ਜ਼ਨਾਬ, ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਨਸ਼ੇ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਜਨਾਨੀਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਰੱਜ ਕੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਜਰਨੈਲ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਰੰਗੀਨ ਮਿਜ਼ਾਜ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਸੁੰਦਰਪੁਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਬਰਾਤੇ ਉਥੇ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਪਰ ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਤਾਂ ਉਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਲਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲਿਜਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਅੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਜਾ ਘੇਰਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੇਈਏ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਵਿਖਾਉਣ ਜੋਗਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਦੇ ਕੋਠੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਅਸਾਲਟ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਉਸ ਨਾਲ ਰੇਪ ਕੀਤਾ।"

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਏ.ਆਈ.ਜੀ (ਰਿਟਾ.)
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਤਨ ਬਦਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਫੌਰਨ ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਉਹ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਸਿਟੀ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਂਡ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਤਰੇਲੀਆਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਤੇ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਬੜ ਗਿਆ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁੱਸਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਥਾਣੇ ਖਬਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ? ਜੇ ਕਿਤੇ ਇਹ ਆਪਣਾ ਜੁਗਾੜ ਫਿੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਟਾਈਮ ਸਿਰ ਥਾਣੇ ਖਬਰ ਦੇ ਦੇਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵੀ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਕੜੇ ਜਾਂਦੇ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਤਾਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਇਰਤਾ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੇਠ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੀ ਠੱਪ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਯੋਜਨਾ ??

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਅਕਸਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਤਕੜੇ-ਤਕੜੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ਼ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਸੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 2014 ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ- ਨਵੀ ਸਿਹਤ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ। ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਜੁਮਲਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਹੀ ਨਾ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਦੋ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲ਼ਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੀਂ ਸਿਹਤ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ 'ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਨ ਅਰੋਗਿਆ ਯੋਜਨਾ' ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਯੂਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ਼ ਅਕਸਰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਫੂਕ ਕਿਵੇਂ ਨਿਕਲੀ ਹੈ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਦੋ ਥੰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਹਿਲਾ ਸੀ, ਇਕ ਲੱਖ "ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਵੈਲਨੈਸ ਕੇਂਦਰ" ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨੇ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜਾ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ, 10 ਕਰੋੜ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਤੱਕ ਦੇ ਸਿਹਤ ਬੀਮੇ ਹੇਠ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਇਹਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਚਾਹਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਸਗੋਂ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਹੇਠ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਇਹ ਸਿੱਧਾ-ਸਿੱਧਾ ਜਰਜਰ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਭਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਦਿਵਾਲਾ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਅਸਲੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 11.9 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਮਿਲ਼ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਈ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਹੇਠ ਆਉਂਦੇ ਮਰੀਜਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਤੋ ਹੀ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਸਿਰਫ ਗੁਜਰਾਤ ਅੰਦਰ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਹੇਠ ਦਰਜ ਹਸਪਤਾਲ 2021 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੁਲਾਈ 2023 ਤੱਕ ਦੇ 300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਸ਼ਹੂਰ "ਗੁਜਰਾਤ ਮਾਡਲ" ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਈ ਹਸਪਤਾਲ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਹੇਠ ਆਉਂਦੇ 983 ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਵੀ 200 ਕਰੋੜ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵੀ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ 400 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਜਰੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਰਜਰੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਫੀਸਦੀ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ-ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਮਰੀਜਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ 2021 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਵਿੱਚ 13.16 ਲੱਖ ਮਰੀਜ ਭਰਤੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਘਟ ਕੇ ਸਿਰਫ 6.4 ਲੱਖ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਜਾਣੀ ਕਿ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ 'ਤੇ ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਲਗਾਤਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਜੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਰੱਖ ਦਈਏ ਤਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚਾ ਕੋਈ ਮੱਲਾਂ ਨਹੀ ਮਾਰ ਰਿਹਾ। ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਡੀਂਗਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲ਼ੀ ਸਰਕਾਰ, ਕੀ ਕੌਮੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ 246 ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋ ਵਾਕਿਫ ਨਹੀਂ? ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 2022-23 ਵਿੱਚ 50 ਫੀਸਦੀ ਅਧਿਆਪਕ ਕਾਲਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਕੋਲ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਹਜਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ 0.5 ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਡ ਹਨ ਜਾਣੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਜਾਰ ਮਰੀਜ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਬੈਡ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 35 ਲੱਖ ਬੈਡ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੋ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਅੰਦਰ 'ਕੌਮੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਹਤ ਸਰਵੇਣ' ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2015-16 ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋ ਘੱਟ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋ 7.5 ਫੀਸਦੀ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੱਦੋ ਵੱਧ ਕਮਜੋਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕੱਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ਼ ਘੱਟ ਵਜਨ ਵਾਲ਼ੇ ਸਨ। 2019-21 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 7.9 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵਧ ਗਈ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹੈਜੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਜੁਮਲਾ ਹੀ ਨਿਕਲੀ, 2019-20 ਵਿੱਚ 8 ਫੀਸਦੀ ਬੱਚੇ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ। 2014 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਅਦਾ ਜੋ 10 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਹੈ ਭਾਜਪਾ ਦਾ 'ਕੌਮੀ ਮੱਛਰ ਕੰਟਰੋਲ ਮਿਸ਼ਨ' ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ। 2019 ਦੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਟੀਬੀ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟੀਬੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਪ੍ਰਤੀ 10 ਲੱਖ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਇਹ 188 ਕੇਸ ਪ੍ਰਤੀ 1 ਲੱਖ ਹੈ। 2020 ਵਿੱਚ ਟੀਬੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ 4.9 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਹੋਰਾਂ ਲਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਜੁਮਲਾ ਹੀ ਨਿਕਲ਼ਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ। ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ 29,811 ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚੋ 12,631 ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 3,543 ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਹੇਠ ਇੱਕ ਵੀ ਮਰੀਜ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 6,551 ਹਸਪਤਾਲ ਤਾਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੈਰ-ਸਰਗਰਮ ਹੀ ਪਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ 2023-24 ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 7200 ਕਰੋੜ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਉਹ ਘਟਾ ਕੇ 6800 ਕਰੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2022-23 ਵਿੱਚ ਬਜਟ ਵਿੱਚੋ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 6412 ਕਰੋੜ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ 2022 ਦੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ 18 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਗਜੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਲਿਖਕੇ, ਅਮਲ 'ਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸੇ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕਈ ਹਸਪਤਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸੂਚੀ 'ਚੋ ਕਟਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਹਿਰ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਹੇਠ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਠੱਪ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਈ ਥਾਈਂ ਬਸ ਮੰਦੜੇ ਹਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਸਗੋਂ ਕੁੱਲ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੰਡਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਨੀਤੀ 2017 ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 2.5 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2014-15 ਦੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ 1.13% ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਕਾਗਜਾਂ 'ਚ ਭਾਵੇਂ 2022-23 ਲਈ ਇਸ ਦਾ 2.1 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਖਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 1.9 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਜਟ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲੋ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਬਜਟ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਜਰਜਰ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮੰਦੜਾ ਹਾਲ ਅਸਲੀਅਤ ਵਧੇਰੇ ਸਾਫ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਬਜਟ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 12.5 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਰਜੇ ਮਾਫ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਮਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਧਨਾਢਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਜਾਲਮਾਨਾ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ ਅੰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਥੁੜ੍ਹ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ
,ਰਿਸਰਚ ਐਸੋਸੀਏਟ , ਧੂਰਕੋਟ,
ਮੋਗਾ,ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਚੇਅਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 8847227740

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ
www.punjabstar.com

ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਕੱਖੋਂ ਹੌਲੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ !

ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕੱਖੋਂ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀਉਂ ਪਤਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਪਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਰੂਪੀ ਗਰਦ ਨੇ ਰੰਗਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚੋ 68.84% ਲੋਕ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਰਾ ਲਾਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ, ਠੱਗੀਆਂ, ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ, ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ, ਕਤਲ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ, ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਡਾਕਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਥਰਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਧੁਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੈਨ ਖੋਹ ਕੇ ਲੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰਲਾਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਹਿਕਹਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 2-3 ਨਸ਼ਈਆਂ ਦੇ ਸਿਵੇ ਬਲਣੇ, 18-20 ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣੇ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਔਸਤਨ 16 ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋ 11 ਮੌਤਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਅਤੇ 18-20 ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਾਲ ਉਦਾਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਣ-ਥੀਣ ਦਾ ਚੱਜ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਖਿੱਤਾ ਅੱਜ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਸਦਾਚਾਰ, ਉੱਚ ਆਦਰਸ਼, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਫ਼ਤ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਅਧਿਕ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਕਾਰਾ, ਨਿਕੰਮੇ, ਲਾਪ੍ਰਵਾਹ, ਵਹਿਸ਼ੀ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਤਨੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਤਸ਼ੱਦਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਨ 84% ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਵਰਗਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਨਅਤੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਉਸਦਾ ਚੀਰ ਹਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬਣ ਰਸ ਭਰੀ', 'ਹੀਰ ਸੌਂਫੀ', 'ਜਲਵਾ' ਆਦਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਰੱਖਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਔਰਤ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਔਰਤ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਸਿਵਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪਏ ਪੁੱਤ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਿੰਜਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਜ ਵਿਆਹੀ ਦੁਖਿਆਰੀ ਕੁੜੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪਤੀ ਤੋਂ ਪੋਟਾ ਪੋਟਾ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਜੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਰਾਨ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਲਾ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸਨਅਤ ਵੱਲੋਂ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਗਾਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ? ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਰੂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 33%, ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਉਧਾਲਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 18%, ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ ਵਿੱਚ 27%, ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 21% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਅਰ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ 209%, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ 147% ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ 97% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਤਰੱਕੀ' ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਸ਼ਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ ਰਾਹੀ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਇਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪੈਸੇ ਰਾਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ:

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਨਾ ਏਕੇ
ਥਾਂ ਥਾਂ, ਗਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ।
ਬੰਦਾ ਜਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਵੇਖੇ
ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਹੁਣ ਤਾਂ ਆਥਣ ਵੇਲੇ
ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਏ.ਐੱਸ. ਮਾਨ, ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਏ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮਤੇ ਪਵਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਤੇ ਪਵਾਉਣ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ। ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਾਰਥਿਕ ਉਪਰਾਲਾ ਵਿਹੁ ਵਾਂਗ ਲੱਗਿਆ। ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋ ਮਤੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਕੇ ਮਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਕੱਢ ਕੇ ਮਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਿਰੜੀ ਯੋਧੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 632 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵੀ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵੇਲੇ ਕੁਵੇਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚੋ 800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਪੇਟੀ ਲਿਆਕੇ 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੇਟੀ ਵੀ ਬਲੈਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋ ਬਲੈਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਣ ਕਾਰਨ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਹਰਮਨ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਠੇਕੇ ਫਿਰ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋ ਰਿਵਾਈਜ਼ਡ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਉਣ 'ਤੇ 30.11.2015 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰ ਲਾਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਰਾਹੀ ਮਾਲੀਆ ਉਗਰਾਹੁਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਠੇਕਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਾਅਦੇ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਜ਼ਬਾਗ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਨਸ਼ੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਪੇਟੀਆਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 12581 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀ ਵੰਡੀ ਇਸ ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 25 ਨਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਨਵੇਂ ਨਸ਼ਈਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਠਾਰਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਅਰੇ ਰਾਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਨਾ ਲਉ ਬੋਤਲ, ਨਾ ਲਉ ਨੋਟ,
ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਵੋ ਵੋਟ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਨਿਰਾ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲ, ਫਲਾਈਓਵਰ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਸਿਵਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਏ, ਫਿਰ ਭਲਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੀ ਕੀ ਹੈ? ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੁਬਾਰਾ ਅਣਗਿਣਤ ਸੂਈਆਂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਕੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1801 ਤੋਂ 1839 ਤਕ ਰਾਜ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ। ਭਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਗੁਜਰਾਤ, ਮਨੀਪੁਰ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਬਿਹਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਉ ਨਹੀ?

ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ

ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਜਿੱਠਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ

ਸੁਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਭਰਿਆ ਤੇ ਨੱਚਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੁੰਨ ਪਸਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਕਿਰਤੀ ਉਦਾਸ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਵੱਸ ਤੇ ਇਕੱਲਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇ ਨਹੀ ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਦਾਸ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸੁਖਾਲੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਦੋਸਤ ਜੋ ਦਿਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਇਨਸਾਨ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋ ਨਿਕਲ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਸ ਦੇ ਸਭ ਦਰਵਾਜੇ ਬੰਦ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵੀ ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਸੌਖਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਵਰਗੇ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

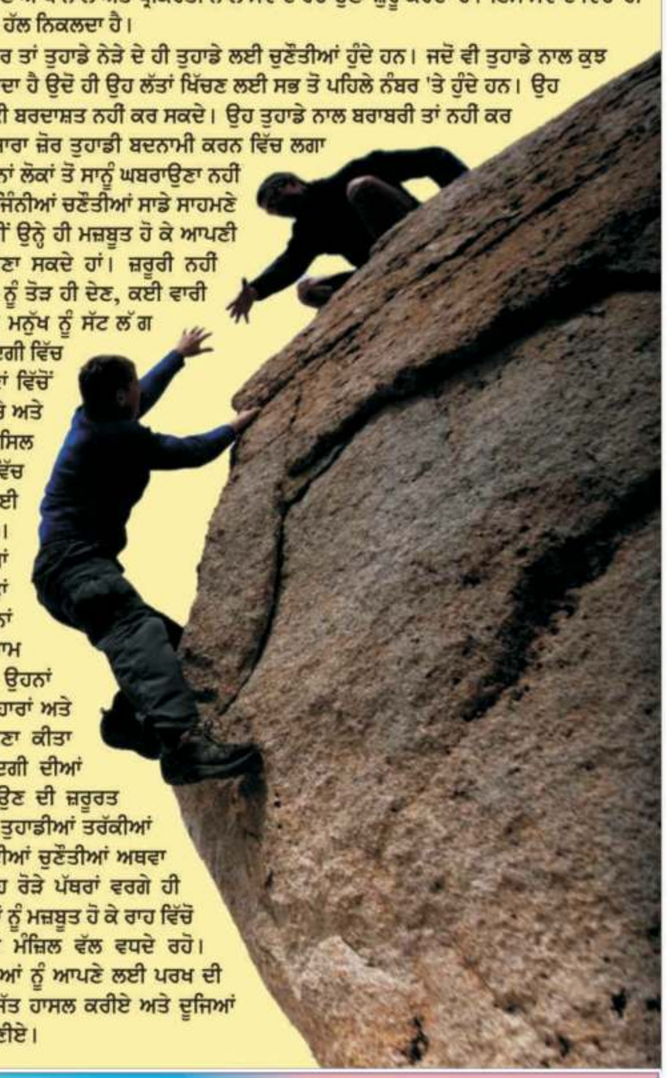

ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਲੱਤਾਂ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਪਰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਤੁਹਾਡੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋ ਸਾਨੂੰ ਘਬਰਾਉਣਾ ਨਹੀ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਲੋਕ ਜਿੰਨੀਆਂ ਚਣੌਤੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹੇ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀ ਹਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸੱਟਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਤੋੜ ਹੀ ਦੇਣ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਇੰਝ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਬਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਨਹੀ ਮਿਲਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਲਈ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਥਵਾ ਰੋੜੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਰੋੜੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਰਗੇ ਹੀ ਕਿਉ ਨਾ ਹੋਣ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚੋ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਰਹੋ। ਇਹਨਾਂ ਰਾਹ ਦੇ ਰੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣੀਏ।